

brat *frančišek* 2

»Bratje naj skrbijo,
da bodo predvsem
hrepeneli po
Gospodovem duhu
in njegovi sveti
dejavnosti.«
(FPVod 10)

- Sv. Frančišek, učitelj molitve
- Romanje zaupanja v Strasbourg
- Pogovor: Jelka Lapajne
- Srečanje Pokrajinskega bratstva
- Zaobljube s. Karmele
- Romanje na Slonokoščeno obalo

- 3 **Urednikova beseda**
- 4 **Frančiškova duhovnost**
Eloi Leclerc OFM
Frančišek Asiški – učitelj molitve (1)
Razločevanje
- 8 **Naša evangelizacija**
Romanje zaupanja v Strasbourg
- 10 **Iz naših družin**
S. Jelka Lapajne
Blaženi Alojzij Stepinac
Dragan Ignjić: Brat Frančišek
Novo leto z Lučko
- 14 **Frančiškov svetni red**
Srečanja svetov PB OFS Ljubljana
Vtisi udeležencev srečanja
Zaobljube s. Karmele
- 20 **Pravičnost in mir**
Podnebne spremembe: študija primera Sirije
- 22 **Maldi Frančišku**
Duhovne vaje Frančiškovih otrok
iz Vipavskega Križa in ljubljanske regije 2014
- 24 **Razvedrilo**
Nagradna uganka
- 25 **Korenine in sadovi**
Javier Garrido: Rožice sv. Frančiška (11)
- 27 **Sveta dežela**
Novice iz Svete dežele
Sveta Dežela za Novo leto
RIM, večno mesto in šarm
Pri misijonarjih na Slonokoščeni obali

Brat Frančišek – ISSN 1408-0192.
GLASILO FRANČIŠKOVEGA SVETNEGA REDA (OFS)
V SLOVENIJI.

Revija izhaja šestkrat letno.

Izdajatelj:

Založba Brat Frančišek, Prešernov trg 4,
1000 Ljubljana, Slovenija, www.ofm.si/zbff/

Za založbo:

Miran Špelič OFM

Člani uredniškega odbora:

Jernej Kurinčič OFM (glavni in odgovorni urednik)

Peter Skoberne FSR (naslovnica)

sestre FMM (Naša evangelizacija)

Metod in Mateja Trajbarič FSR (Frančiškov svetni red);

Prispevke za rubriko FSR pošljite na e-pošto:
metod.trajbaric@fsr.si

Prispevke pošljite do 12. 4. 2014

Gregor Pavlič FSR (Razvedrilo)

NS FRAMA (Mladi Frančišku)

Jernej Kurinčič OFM (Pravičnost in mir)

Miran Špelič OFM (Korenine in sadovi, Naše knjige)

Benjamin Tomažič (Napovednik)

Peter Lavrih OFM (Sveta dežela)

Logotip rubrik:

Aleš Porenta

Fotografija na naslovnici:

Miran Špelič OFM, Kozolci v Škocjanu na Dolenjskem

Fotografije:

Internet, B. Cvelbar

Oblikovanje in priprava:

Tina Bruno, Založba Brat Frančišek

Tisk:

Tiskarna Pleško, Medvode

Naklada:

2300

Naslov uredništva:

Küzmičeva 6, SI-1000 Ljubljana; tel.: 0590-717-25

ali 040-644-164;

E-mail: revija.brat.francisek@ofm.si;

faks 01 24 29 313;

Rokopisov in slik ne vračamo.

Revija se vzdržuje s prostovoljnimi prispevki.

Prispevke nakazujte na:

Narodni svet FSR Slovenije, Prešernov trg 4, 1000

Ljubljana

TRR **SI56-2420-1900-4608-820** Raiffeisen banka d.d.

Maribor; sklic na 00 700-14

Glasilo izhaja z dovoljenjem cerkvenih oblasti.

Dragi bratje in sestre!

Upamo, da ste sploh že uspeli prebrati prejšnjega malce nerodno zamudniškega papirnatega bratca – in že je novi med nami! Vmesno obdobje je bilo za marsikoga iz naše skupnosti velika preizkušnja, saj so mnogi ostali precej časa brez vode in elektrike, nekatere pa še vedno resno ogroža narasla gladina. V led uklenjen svet sicer izgleda neverjetno pravljico,

a škoda in nevarnost, ki ju prinaša, nikakor nista pravljici. Odprava škode bo trajala še dolgo – in pri tem lahko res pokažemo, da smo si med seboj bratje in sestre. Ne le z roko pomoči, tudi v tolažilni besedi in molitveni povezanosti. Hvala Bogu je bilo naše uredništvo obvarovano hujših pretresov. V tokratnem Bratu Frančišku začnemo z novo vsebino rubrike o Frančiškovi duhovnosti – spoznavali ga bomo kot učitelja molitve. Tokratni pogovor je s s. Jelko Lapajne, srečamo pa se tudi z likom bl. škofa Alojzija Stepinca. Sledi nekaj poudarkov in vtisov s srečanja pokrajinskega bratstva Ljubljane, mlajši bratje in sestre pa so se duhovno poglabljali v Adergasu. Po novicah iz Svete dežele se podamo na romanje še po vsem svetu, od Rima do Slonokoščene obale. Seveda pa smo povabljeni še kam. Naj vam bo v mrzlih zimskih dneh Brat Frančišek prijetna družba!

br. Jernej

Eloi Leclerc OFM

Frančišek Asiški – učitelj molitve (1)

I. HREPENETI PO GOSPODOVEM DUHU

Sv. Frančišek Asiški ni napisal nobene razprave o molitvi niti ga ni skrbelo, kako bi svoje brate naučil kake molitvene »metode«. In vendar je bil zanesljiv vodnik in živ zgled na poti proti občestvu z Bogom.

Srce njegovega poučevanja o molitvi in njegovega osebnega izkustva je zaobjeto v tem stavku iz *Vodila*: »Bratje naj skrbijo, da bodo predvsem hrepeneli po Gospodovem duhu in njegovi sveti dejavnosti« (FPVod 10).

Molitveno življenje je po Frančiškovo predvsem globoko hrepenenje, nenehno iskanje Gospodovega Duha in njegove svete dejavnosti v naši notranjosti. Sami od sebe ne bi mogli niti dostojno poimenovati Boga, ker ga ne znamo moliti, kakor se spodobi. Ali za kristjana moliti ne pomeni združiti se z Jezusom v njegovem odnosu z Očetom? Pomeni naučiti se reči »Abba«, to pa ni mogoče drugače kot s pomočjo Duha. Prav Gospodov Duh je veliki uvajalec v molitveno življenje. Zato je potrebno hrepeneti po njem bolj kot po čemer koli drugem in mu pustiti, da deluje v nas.

RAZLOČEVANJE

Frančišek Asiški se v polnosti zaveda, da se ne pustimo sami od sebe voditi Gospodovemu Duhu, pa naj s svojim verskim in duhovnim življenjem dajemo tak ali drugačen videz. Ni dovolj, da se posvečamo tako imenovani duhovni

dejavnosti, da bi imeli Gospodovega Duha. Frančišek misli celo, da je mogoče pokazati iskreno gorečnost za molitev, mrtvičenje, misijonsko življenje, študij Svetega pisma (prim. FOpom 14) ... in nas pri vsem tem, celo nezavedno, vodi neki drugačen in ne Gospodov Duh.

Zato se v svojih *Opominih* trudi svoje brate utrditi v resnici; pomaga jim, da v sebi razjasnijo stvari, uči jih razločevati Gospodovega Duha od slehernega človeškega in mesenega navdiha. Merilo, ki jim ga ponudi, je preprosto in nezmotljivo: redovnik, ki se vznemirja in razburja, ker mu kdo nasprotuje v njegovih načrtih, pa naj bodo ti še tako plemeniti, dokazuje, da je plen skrivnega prilaščanja samega sebe, da je upognjen sam vase, skratka

dokazuje, da išče samega sebe. Tak brat namerava pobudo svojega življenja pridržati sam zase. Pod krepostnim in duhovnim videzom ga, ne da bi se tega zavedal, vodi povsem drugačen in ne Gospodov Duh. Kakor zvrtnična voda kaže, da ni čista, enako človekovo vznemirjenje in jeza razkrivata, da njegovo srce ni čisto. Vznemirjenje, razburjenost, nepotrpežljivost in nasilnost izdajajo posesivno držo celo v največjih globinah najbolj vzvišenih želja duše.

MOLITI S ČISTIM SRCEM

Kako naj se odpremo Gospodovemu Duhu? Kako naj mu pustimo, da bo deloval v nas?

V *Iskanju svetega Grala* ob koncu pustolovščine vitez čistega srca dospe do božanskega zrenja, ker ga razsvetli Duh. Za Frančiška, ki je bil prepojen s to književnostjo, tako da je svoje prve brate imenoval »viteze okrogle mize«, je tudi iskanje Gospodovega Duha prava pustolovščina, ki zahteva predvsem »čisto srce«. Prav zato brate takoj zatem, ko jih je spodbudil, naj bolj kot po čemer koli drugem hrepenijo po Gospodovem Duhu, povabi, naj ga nenehno »molijo s čistim srcem« (FPVod 10).

»Čisto« je tisto srce, ki se v zavedanju svojega ubožstva ponižno obrača na Gospoda, priznava, da je edino on svet, in v njem najde vse svoje veselje, tako da se ne vrača več samo k sebi. Povsem je obrnjeno k Bogu, oči obrača samo vanj, napolnjuje ga veselje ob slavljenju. To je resnično srce ubožca. Obstaja tesna vez med »čistim srcem« in adoracijo. Frančišek pravi: »Zares čisti v srcu so tisti, ki prezirajo posvetno in težijo po nebeškem ter nikoli ne prenehajo s čistim srcem in s čisto dušo častiti Gospoda, živega in pravega Boga, ter zreti nanj« (FOpom 16). »Čisto srce« se ne pusti ločiti od dejanja, ki ga izraža v polnosti, to je od adoracije.

Da povemo po resnici: prav prek adoracije se srce očičuje, ker se v njej izprazni samo sebe, vsega, kar ga skrbi, celo misli na lastno popolnost. Ko to dela, se odpira Gospodovemu Duhu. Čistost srca po Frančiškovo ni toliko moralna lastnost, ampak bolj globoko sprejemanje in čiščenje. Za »čisto srce« obstaja predvsem Bog, njegova neskončna svetost, njegovo večno veselje. In to mu zadošča. To razpoloženje je že delo Gospodovega Duha v človeku.

Frančišek v svojih *Spisih* tudi vztraja pri tem, naj se bratje popolnoma obr-

nejo h Gospodu in se s »čistim srcem« posvečajo češčenju:

»Ljubimo torej Boga in ga molimo s čistim srcem in s čisto dušo, kajti on, ki to želi nad vse, je rekel: 'Pravi molivci bodo molili Očeta v duhu in resnici.' Vsi namreč, kateri ga molijo, ga morajo moliti v duhu resnice« (2FPKr).

Še posebno pomenljivo je tole. Frančišek ne povzame janezovskega izraza »v duhu in resnici«, ampak reče »v duhu resnice«. S tem namigne, da nam lahko samo Duh, ki pozna Boga v njegovi resnici, omogoči, da ga častimo s čistim srcem.

»V sveti ljubezni, 'ki je Bog' (1 Jn 4,16), prosim vse brate, tako ministre kakor druge, naj odstranijo sleherno oviro in opustijo vsakršno zaskrbljenost in nemir ter po svojih najboljših močeh služijo Gospodu Bogu, ga ljubijo, častijo in molijo s čistim srcem in neomadeževano dušo, kakor on sam nad vse želi.

Vedno pripravljajmo v sebi prijetno bivališče njemu, ki je Gospod, vse-mogočni Bog, Oče in Sin in Sveti Duh« (FNPVod 22).

VZVIŠENA SAMOTA

Frančišek se ni zadovoljil le s tem, da bi svoje brate spodbujal k adoraciji, ampak jim je kot prvi dajal zgled. Pogosto je prekinjal svoja apostolska potovanja, da bi se zatekal v samoto in se ukvarjal zgolj z Bogom. V njem je bila potreba po potapljanju v Boga.

»V molitvi se je naučil,« piše sv. Bonaventura, »da se zaželeno navzočnost Svetega Duha ponudi tistim, ki ga kličejo s toliko večjo domačnostjo, kolikor bolj oddaljene jih najde od posvetnega hrupa. Zato je iskal od-ročne kraje, se umikal v samoto in v zapuščene cerkve, da bi ponoči tam molil« (LegMa 10,3).

Njegova duhovna pot je tako posejana z imeni odmaknjenih in včasih celo divjih krajev, kjer je ustanavljal samotišča: Carceri, Celle di Cortona, Sant'Urbano, Poggio Bustone, Fonte Colombo, Greccio, La Verna ...

Še posebej je imel rad samoto v gorah. S seboj je vzel dva ali tri sobrate, in ko so prišli na goro, si ni dovolil uživati v pogledu na često veličastno pokrajino, ampak se je takoj zatekel v kako votlino. Tomaž Čelanski takole pripoveduje: »V skalnih razpokah in v skrivališčih po pečinah je bilo njegovo prebivališče« (1Cel 71). Tam se je predajal molitvi »ne bežni, prazni, prevzetni, ampak globoko predani, ponižni in dolgotrajni, kolikor se je le dalo. Če jo je začel zvečer, mu je zjutraj komaj uspelo, da se je ločil od nje« (1Cel 71). Tako ni bil le »človek, ki moli, ampak se je ves kar spremenil v živo molitev« (2Cel 95). Dolge tedne, včasih cele mesece je tako prebil v samotiščih, popolnoma zazrt v Boga in predan njegovemu Duhu.

EVANGELJSKA POT

In vendar ga ta višinska samotišča niso zadrževala v nedogled, ker ga je Gospodov Duh popeljal nazaj k ljudem, na pota evangelija. Za Frančiška je bila namreč pot občestva z Bogom neločljiva od evangeljske poti, od hoje za Kristusom. Isti Gospodov Duh ga je popeljal po sledih Božjega Sina.

V Ubožčevi intuiciji je tesna in neločljiva vez med ponižnim izvajanjem evangelija

in najvišjim mističnim občestvom. To se jasno pokaže iz molitve, ki jo dviga Bogu zase in za svoje brate v zaključku *Pisma vse-mu redu*: »Vsemogočni, večni, pravični in usmiljeni Bog, daj nam ubogim, da bomo zaradi tebe delali, kar vemo, da hočeš, in vedno hoteli, kar je tebi všeč; da bomo notranje očiščeni, notranje razsvetljeni in vžgani z ognjem Svetega Duha mogli hoditi po stopinjah tvojega ljubljenega Sina, našega Gospoda Jezusa Kristusa, in bomo le po tvoji milosti mogli priti k tebi, Najvišji; ti, ki v popolni Trojici nedeljivo Eden živiš in kraljuješ v slavi, vse-mogočni Bog, na vse veke vekov. Amen« (FPRé).

Ta kratka molitev že sama predstavlja sintezo Frančiškovega duhovnega nauka. Po delovanju Svetega Duha, ki človeka očiščuje, razsvetluje in vžiga v ljubezni, stopa ta na pot po stopinjah ljubljenega Sina in dospe do občestva z Očetom. Molitveno življenje je za Frančiška to gibanje duše, ki jo poživlja Gospodov Duh, da hodi s Kristusom, se mu pusti priličiti in združiti z njim; tako vstopa v občestvo z blaženo Trojico.

Evangeljsko spreobrnjenje in mistično izkustvo se tukaj po delovanju Svetega Duha zlijeta eno v drugo. Ko govori o tistih, ki živijo po duhu evangeljskih blagrov, v potrpežljivosti, ponižnosti, vzajemnem služenju, Frančišek piše:

»O kako srečni in blagoslovljeni so tisti in tiste, ki vse to delajo in v tem vztrajajo, kajti 'Duh Gospodov bo počival nad njimi' (prim. Iz 11,2) ter bo pri njih prebival in ostal; ti so 'otroci nebeškega Očeta'« (FPKr 10).

Ko nam Duh omogoča, da hodimo po Jezusovih stopinjah in da ga odkrivamo v notranjosti, nas vodi k spoznavanju Očeta.

(se nadaljuje)

Prevedel br. Miran Špelič OFM

Romanje zaupanja v Strasbourg

Dragi prijatelji, ob koncu leta 2013 in začetku 2014 se je veliko mladih odpravilo na pot v Strasbourg. Zakaj? Verjetno so želeli drugače vstopiti v novo leto, mogoče je šel kdo zaradi pusto-lovščine, želje po novih srečanjih, odkritja nove dežele in kulture, duhovne umiritve ... Vsako leto v času novoletnih praznikov potekajo evropska srečanja mladih, ki jih organizirajo bratje iz ekumenske skupnosti Taizé skupaj s številnimi mladimi prostovoljci pod naslovom *Romanje zaupanja na zemlji*. Taizejska novoletna srečanja so najbolj znana po skupnih molitvah, ki mladega človeka na preprost in privlačen način pritegnejo v skrivnost molitve in s tem k srečanju z Bogom. K temu veliko pomaga značilno okrasje prostorov, kjer so molitve: oranžno blago, polno lučk v opekah, ikone, zelenje ... Mnogih se dotakne prepevanje kanonov v različnih jezikih in nagovori bratov. Letos je brat Alois povedal: »Kristus nas vabi, da razširimo svoje prijateljstvo. In to lahko storimo zelo preprosto, kot Jezus, s skupnim obrokom, obiskom, predvsem pa tako, da okrog sebe širimo odpuščanje in zaupanje. Vse življenje

smo lahko romarji zaupanja.« Poleg molitve na taizejski način lahko mladi, spoznajo nove ljudi, se pogovarjajo v tujih jezikih ter delijo radosti in skrbi vsakdanjega življenja. To romanje ima poseben značaj, ne samo zato, ker je mednarodno, ampak tudi zato, ker prihajajo nanj tako protestanti kot katoličani in vztrajajo v skupni molitvi kot eno občestvo, ki ima enega Pastirja. Tega srečanja sem se udeležila ravno zaradi tega razloga, želela sem si začutiti edinost duha, ki nas povezuje kljub zgodovinskim in doktrinalnim zapletom. O edinosti pod »isto streho« je spregovoril tudi brat Alois: »Rad bi našel prave besede, da bi vprašal kristjane različnih Cerkva: mar ni čas, ko bi morali imeti pogum, da se vsi skupaj postavimo pod isto streho, ne da bi čakali, da bodo vse teološke formulacije povsem usklajene? Mar ni mogoče izraziti naše edinosti v Kristusu (ki ni razdeljen) ob zavedanju, da nas razlike, ki ostajajo pri izražanju vere, ne ločujejo? Vedno bodo obstajale razlike: nekatere bodo povsem običajna tema pogovorov, druge pa so lahko celo obogatitev. Da bi to pospešili, imamo na voljo dve poti. Prva: v preprosti molitvi, v kateri se skupaj obračamo k živemu Bogu. Druga: da se združimo v služenju najrevnejšim. Tako bomo resnično oznanjevali evangelij skupaj!«

Skupna molitev, tišina, pogovori, radost druženja in spoznavanja, da vsi hrepenimo po eni Resnici, pisani z veliko začetnico, vse to vpliva na izredno vzdušje taizejskih srečanj. Letošnje srečanje je bilo 36. po vrsti, vsako leto pa se ga udeleži od nekaj 10.000 do več kot 100.000 mladih iz vseh koncev Evrope, med njimi tudi veliko iz Slovenije, letos nas je bilo okrog 250. Povabljeni smo bili, da se pridružimo k jutranji molitvi v župnijah, opoldne in zvečer pa na razstavišču in tako razširimo prijateljstvo ter molimo z drugimi.

Z vami bi rada podelila izkustvo življenja v francoski družini, ki me je sprejela, skupaj z Ano, pod svojo strasbourško streho. Paul in Catherine Boneau imajo štiri otroke, dva »svoja« in dva posvojena: iz Koreje (Olivier) in iz Etiopije (Cecile). Na spodnji sliki manjkata še Emanuela in Julie, ki sta bili takrat v službi.

Kljub jezikovnim težavam lahko rečem, da smo navezali zelo prijazen in bratski odnos. Ko sva se z Ano zvečer vračali domov, naju je Catherine že ča-

kala s piškoti in čajem. Počutila sem se zelo domače in sem doživela, kaj pomeni, da smo eno telo in en duh v Kristusu.

Na srečanjih smo molili in jedli v velikih dvoranh razstavišča, ki jih med tednom uporabljajo različna podjetja. Župnija, kjer so nas nastanili, je bila posvečena sv. Vincenciju Pavelskemu in je sprejela okrog 50 mladih. Na sliki so mladi iz Italije, Slovenije, Nemčije, Madžarske, Nizozemske in Slovaške.

Navzočnost mladih, njihovo veselje in vera, vedno vzbuja zaupanje, ki je še posebej dobrodošlo na začetku novega leta. Želim vam izročiti še odlomek iz pisma brata Aloisa (predstojnika skupnosti): »Ljubiti drug drugega v Cerkvi ni samo v tem, da smo si med seboj simpatični, da se zanimamo drug za drugega in smo med seboj pozorni. Pomeni, da si med seboj pripadamo. Pomeni: odkriti, da so drugi moje življenje.« Upam, da boste drugo leto v Pragi na lastni koži preverili, ali to, kar sem napisala, »štima«.

Vse dobro! s. Ania Walaszek fmm

S. Jelka Lapajne

Spomini sivolase članice
Frančiškove družine

Ko odpiram svojo »zgodovinsko knjigo«, mi prihajajo v spomin prelepi otroški dogodki. Tata me je odpeljal s seboj (z vlakom) na skakalne tekme v Planico. Tam sem si zaželela kakšen spominek s stojnice. Izbral mi je pastirski zvonček in mi ga obesil okoli vratu ..., da bi me našel, svojo »ovčko« v množici gledalcev. Pristrčno otroško, ljubeče! Naša mama je bila Hrvatica iz Dalmacije in pred vojno smo večkrat obiskali našo babico/majkico. Spominjam se, kako je nekoč ponoči prižgala svečo in jo postavila med okno, ki je gledalo na morje, da bi se domačini, ribiči, ki so se še v temnem jutru vračali po nemirnem morju, lahko orientirali in bi torej varno pristali ob naši obali. Spoštljivi spomini!

Pri nas doma so bila »vrata in srce« odprta mnogim ljudem. Bili so sorodniki in znanci od vsepovsod, begunci, tudi Židje. Bil je čas vojne. Italijanska in nemška taborišča. Naša družina pa narodno zavedna in človekoljubna! Pred koncem vojne smo s solzo v očeh poslušali mamine besede: »Dragi moji otroci! Dali smo svoj »obolus« (gr. davek) za domovino! Saj smo potomci južnih Slovanov! Sveta maša zadušnica za tateka bo pri frančiškanih. Bog naj nam stoji ob strani!« Bridko resnični dogodki, toda plemenito človeški, tudi pokončni! Izredna mama, močna žena ...

V zadnjem letniku učiteljšča mora oditi naš letnik na progo Šamac–Sarajevo, kjer naj bi opismenjevali mlade Bosance. Po enem mesecu se vrnemo, jaz z tifusom v Infekcijsko kliniko v Ljubljani. Tam me zdravijo tudi s »knajpanjem« (brrr, mrzle, mokre rjuhe!). Nastopi ponovitev bolezni

in sestre že postavljajo ob postelji belo steno, kajti morda ... Domov se vrnem kot »kost in koža«, tudi brez las. Čez leto dni maturiram. Prvi dekret za učiteljico nosi naslov Medvedje brdo nad Idrijo, a si premislijo in me pošljejo v Dol pri Repentabru, ki je na meji Jugoslavija–Italija. Takoj za hišo se sprehajajo graničarji. Prava, nekdanja šola je na italijanski strani, moja šola – enorazrednica – je majhna soba v združenem domu. Po opravljeni višji pedagoški šoli se selim v Hrpolje in nato še v Litijo. Po desetih letih službovanja sem sprejeta na hospitacijsko šolo Ledina v Ljubljani. Službeno dobo zaključim kot učiteljica na Pediatrični kliniki v Ljubljani.

Sveti Frančišek me plemenito vodi
skozi horizont bivanja z medčloveškimi
vrednotami: preprostost,
spoštovanje, dobrota ...

Blaženi Alojzij Stepinac

Sem otrok XX. stoletja ... in prej ali slej začneš razmišljati o vélikem Smislu življenja. Dozorevaš, saj nisi zadovoljen s krilatico »jesti–piti–spati«! Zaupno se približuješ Bogu, najvišji Vrednoti. On mi umirja hrepenenje in me tudi osrečuje! Sveti Frančišek me plemenito vodi skozi horizont bivanja z medčloveškimi vrednotami: preprostost, spoštovanje, dobrota ... Ljubezen v Bogu!

Jaz, kamenček v mozaiku življenja ...

Dragan Ignjić
BRAT FRANČIŠEK

Vsemu ljudstvu brat
Frančišek prisluhne
in uči nas ponižnosti
ter lepote, katere
brat Sonce in Oče v
nebesih vse na Zemlji živi.

Brat Frančišek
na poti stvarstva,
ljubitelj ljudi in narave,
ki se okoli sveta vrti.

Ljubi brat Frančišek,
ki Bog Vsemogočni ga je obdaroval
z ranami, kakor jih je nosil
naš vstali Jezus Kristus.

Brat Frančišek
prijatelj med ljudmi
ter zaveznik in tolažnik
v težkih in nemirnih skrbeh,
ki pestijo naše pašnike življenja.

Ljubi brat Frančišek,
celemu Stvarstvu brat
in prijatelj med Bogom in ljudmi!

Rodil se je 8. maja 1898 kot peti izmed osmih otrok Josipu in Barbari Stepinac v Brezariču blizu Zagreba. Po končani nižji osnovni šoli so ga poslali v Zagreb na gimnazijo, kjer je leta 1916 maturiral.

Kmalu potem je bil vpoklican v avstro-ogrsko vojsko. V 1. svetovni vojni, ki se je začela dve leti kasneje, se je najprej boril na soški fronti, bil tam ranjen in nekaj mesecev preživel v taborišču za vojne ujetnike, vojno pa je končal na solunski fronti, od koder se je spomladi leta 1919 vrnil domov.

Po vrnitvi ga je oče nagovoril, da se je vpisal na agronomsko fakulteto, saj so doma imeli veliko kmetijo, ki naj bi jo kasneje prevzel. Študija ni končal, enako kot tudi ni nadaljeval dvorjenja Mariji Horvat, s katero se je sprva nameraval poročiti.

V sebi je začutil Božji klic, ker pa ni želel študirati teologije v Zagrebu, je leta 1924, star 26 let, odšel v Rim, kjer se je vpisal na Gregoriano. V Rimu je ostal 7 let. V tem času se je spoprijateljil s Franzem Königom (igrala sta v isti odbojarski ekipi), bil posvečen leta 1930 v duhovnika, naslednje leto pase je vrnil domov. Takratni zagrebški nadškof Antun Bauer ga je imenoval za ceremoniarja, sam pa se je ob tem posvetil socialnemu delovanju – pomagal je pri ustanavljanju župnijskih Karitas.

Leta 1931 je bil na svoje in začudenje mnogih drugih imenovan za pomožnega škofa, in to kljub temu, da je bil po takratnih pravilih za imenovanje premlad (bil je najmlajši škof na svetu). Pri tem mu je monsignor Pellegrinetti dejal: »Pomota, da ste premladi, postaja z vsakim dnem manjša!« Po smrti nadškofa Bauerja, 7. decembra 1937, je postal zagrebški nadškof. Ob priliki 700-letnice prihoda frančiškanov na Hrvaško je stopil v Frančiškov svetni red. Breme škofovske naloge je nosil v času druge svetovne vojne, ko je državo NDH (Neod-

visna država Hrvaška) vodil Pavelić. V pridigah je odločno obsojal in zavračal strahote, ki so jih počenjali ustaši. Tako je npr. ostro protestiral, ko so v taborišču Jasenovac ubili sedem slovenskih duhovnikov. Pomagal je tudi Judom, da niso pristali v kakem od taborišč.

Po vojni je v pastirskem pismu obsojil komunistične zločine in zato doživel montiran proces (papež ga je imenoval žalostno sojenje). Drugi razlog za preganjanje pa je bila njegova zvestoba Rimu, saj je odklonil pobudo Josipa Broza Tita, da bi se odcepili in ustanovili jugoslovansko cerkev. Obsojen je bil na 16 let prisilnega dela in poslan v razvpiti zapor v Lepoglavo, kjer je preživel nadaljnjih 5 let. Ker ga je papež imenoval za kardinala (29. novembra 1952), so jugoslovanske oblasti pretrgale diplomatske odnose z Vatikanom. Ob imenovanju je imel možnost, da bi zapustil državo, vendar tega ni želel storiti. Umrl je v hišnem priporu 20. februarja 1960, velika verjetnost je, da so ga zastrupili. Pokopan je v zagrebški katedrali. Za blaženega je bil razglašen 3. oktobra 1998. Za zanimivost je treba še napisati, da je edini blaženi, ki se je povzpел na najvišji vrh Slovenije – Triglav.

Novo leto z Lučko

Kot sovoditelj novoletnega druženja v Kančevcih vam bom opisal eno izmed bogoslužij, ki smo ga imeli. Mašo je daroval brat kapucin Matej Štravs, sodelovala pa je tudi misijonska skupina Pridi, ki nas na druženju obiskuje že več let.

Prekrasen je bil uvod v bogoslužje, ki ga je povedal Klemen. Berilo in psalme pa sta lepo prebrala Nevenka in Ožbej. Po evangeliju pa je skupina Pridi oživila evangelij o begu iz Egipta. Med mašo smo navdušeno peli ob zvoku kitare, ki je romala iz rok Klemenca, Nastje in Vanje ter nazaj. Tudi Klemenov uvod v očenaš je bil prekrasen.

Še ena lepih stvari, ki se je zgodila, je bil uvod v pozdrav miru. Bil je takšen: Nastja in Tomaž sta stala pred jaslicami: »Nastja, ali vidiš kaj je tu?« »Mah, pastirčki in ovčke.« »Vidiš še kaj?« Nastja: »Vidim slamo.« Tomaž: »Ne, Nastja. Tu je Jezušček.« Nastja: »Ali ga lahko vzamem iz hlevčka?« Tomaž: »Ja kar vzemi ga.« Komaj rojeno dete je poromalo iz roke v roko in nam zaželelo miru. Med nas je prišel nekakšen zlat sij, saj smo vsi žareli od sreče.

Omeniti želim še en dogodek. Obiskali so nas skupina ViL iz Črenšovcev in gospod Boštjan. Skupaj smo imeli delavnico, kjer smo izpostavili nekaj misli o tem, kaj pomeni biti prijatelj pri ViL. Popoldne pa so se nam pridružili še skavti stega Bela črensa iz Črenšovcev, ki so nam pripravili nekaj prav zanimivih nalog. Pogovarjali smo se preko telefončkov, narejenih iz vrvice in lončkov.

Imeli smo tudi veliko gostov. Misijonska skupina Pridi nam je predstavila svoje poslanstvo, saj zbirajo denarna sredstva za sirotišnice v Albaniji. Lansko leto pa so se potepali po Nemčiji. Ker so bili prvič med nami kot pravi prijatelji, smo jih krstili, da bodo to za vedno tudi ostali. Za zaključek našega srečanja nas je obiskal še brat kapu-

cin Jurij Štravs in delil z nami radosti tega prelepega druženja. Daroval je mašo na silvestrsko noč.

Hvala vsem lučkam, mamicam, skupini Pridi, skupini ViL Črenšovci, skavtom, gospodu Boštjanu, bratoma Mateju in Juriju, gospe Mirici in Tomažu. Ob tej priložnosti pa bi povabil lučke, starše in predvsem prijatelje, da se nam letošnji december pridružijo.

Lojze, ViL, Radlje ob Dravi

Darovi za revijo Brat Frančišek

Ob novem letu – in novem letniku izhajanja našega papirnatega bratca – se naročniki vedno obilneje izkažete s svojimi prispevki. Zaradi poznega izida prejšnje številke bomo večino vaših darov objavili v naslednji številki. Hvala vam za vašo podporo – in upamo, da si jo s svojim prizadevanjem zaslužimo! Se priporočamo tudi za naprej; pa ni treba čakati do naslednjega leta: svoj dar lahko oddate preko v kolofo- nu navedenega bančnega računa ali pa v gotovini vratarju na Tromostovju.

105 €	OFS MB Sveta Marija
100 €	Minka Kuclar
30 €	Ivanka Kurinčič
20 €	Župnija Tržič
20 €	Anica Ličen
15 €	Anica Hriberšek
10 €	Frančiška Jurkovnik
5 €	Turk Zinka

Srečanja svetov Pokrajinskega bratstva OFS Ljubljana

22. februarja 2014
v frančiškanskem samostanu Šiška

V Pokrajinsko bratstvo Ljubljana je vključenih 15 krajevnih bratstev. Predstavniki večine bratstev, razen dveh, so bili prisotni na srečanju.

Ob 9. uri smo v lepi Plečnikovi cerkvi pričeli s sveto mašo, ki jo je daroval p. Silvin Krajnc. Somaševalo je še šest duhovnikov.

P. Silvin nam je izrekel dobrodošlico in je v pridigi poudaril naslednje:

Za kristjana je pomembna ljubezen do Cerkve, kjer je v središču Kristus, h kateremu smo vsi obrnjeni. Sveti Frančišek je obljubil pokorščino, spoštovanje in ljubezen do Cerkve. V današnjem času pa Cerkvi mnogi obračajo hrbet. V veri sprejemamo poslanstvo, ki jo ima Cerkev. Živimo zvesto evangeliju, stanovitno in pobožno. Jezus je stopil na ta svet, da bi nam razodel Očetovo

ljubezen. Cerkev je mati. Mati nam ne podari samo življenja, ampak nas spremlja z ljubeznijo, nas vzgaja, tudi ko otroci odrastejo, jih zna opozarjati z ljubeznijo. Odrasel otrok izstopi izpod materinih peruti. Enako dela Cerkev, podeljuje nam zakramente, prinaša odpuščanje, bolniško maziljenje. Cerkev nas spremlja celo življenje.

Cerkev se mora prenavljati od znotraj. Papež Frančišek pravi, da je v Cerkvi kriza vere, ne štejejo besede, ampak dejanja vere in spreobrnjenja. Odprto srce se podarja, dovoli se spreobrniti Kristusovi ljubezni. Cerkev služi, se ne uveljavlja, odložiti je treba vse, kar je čista strategija. Resnice ne smemo zatreti, vero naj živimo trezno, odložimo vse, kar je samo navada, navidezna vera. Sami sebi si moramo odgovoriti, kakšen je moj odnos s Cerkvijo, ali jo vidim kot mater, ki me spremlja, ali se čutim del nje, ali je moj odnos do nje samo formalen ali življenjski, ali se vse to pozna v mojem okolju, delovanju.

Prosimo Gospoda za ponižno srce, da bi sprejeli slabosti Cerkve, drug drugega, da se znamo približati tistim, ki zaostajajo ali se oddaljujejo. Bog je velikokrat posegel v zgodovino človeštva. Bog ne bo odvezal, kar nam je že dal. Nas je poklical in nam dal moč, da bi Cerkev ljubili in večali njeno svetost.

Nato nas je prijazno pozdravila predsednica PB OFS Ljubljana, **s. Marjetka Birk**. Rekla nam je, da smo Jezusa prejeli v svo-

ja srca, zato naj biva med nami in v nas. Zaželela nam je lep skupno preživet dan, ki naj nas napolni z radostjo in gorečnostjo. Ko bomo šli domov, v bratstva, v službe, da bomo sončki, ki bodo svetili. Lepo nam je biti skupaj, je zaključila.

P. Leopold Grčar nas je najprej blagoslovil z relikvijo svetega Frančiška Asiškega. Na zelo zanimiv način nam je predstavil bistvo papeževe poslanice ob svetovnem dnevu miru, 1. januarju 2014, z naslovom **BRATSTVO, TEMELJ IN POT DO MIRU**.

Sestavljajo jo naslednja poglavja:

- ☞ Kje je tvoj brat?
- ☞ Vi vsi pa ste bratje
- ☞ Bratstvo, temelj in pot do miru
- ☞ Bratstvo, prvi pogoj za boj proti revščini
- ☞ Ponovno odkritje bratstva v ekonomiji
- ☞ Bratstvo preprečuje vojne
- ☞ Korupcija in organiziran zločin ogrožata bratstvo
- ☞ Bratstvo pomaga ohranjati in kultivirati naravo

Človeško sobivanje postaja čedalje bolj podobno golemu daj-dam, ki je sebičen. P. Leopold pravi, če bi prišel ta dokument do vseh ljudi, do parlamentov, lahko spremeni zemljo v raj. Kjer je bratstvo, kjer sta dva ali trije, tam je Jezus med nami.

Vsi imamo enega nebeškega Očeta, zato smo med seboj bratje in sestre in smo odgovorni drug za drugega. Nikoli ne bomo vedeli, kdo je izmolil ta dokument ali druge milosti, ki se dotaknejo naših duš. Jezus je res med nami, naj polaga te besede v naša srca. Po tem bodo ljudje spoznali, da ste Frančiškovi, če bo med vami takšna ljubezen, s kakršno nas ljubi Jezus. Neuničljivo hrepenenje po bratstvu nas usposablja, da v bratu ne vidimo sovražnika. Smo bitja v odnosih. Bogu moramo dati vse, vse najboljše.

Žena in moč imata nalogo drug drugega pripeljati k Bogu. Vprašanje: Kje je tvoj brat, nas bo spremljalo do konca življenja. Bog sprašuje tudi nas, kje je tvoj narod. Slikar Lojze Perko je nekoč rekel patru, da človek nosi v sebi nebesa in pekel. Če hočeš človeka izbrisati, se moraš najprej odpovedati Bogu Očetu, ki pravi, da smo bratje in sestre. Sveti Frančišek je vrnil obleko zemeljskemu očetu in rekel, da zdaj ni navezan več na nič, sedaj bom slavil tebe, nebeški Oče. To je pot nenavezanosti.

Vsak človek je božji ljubljenelec, vsak je odrešen z Božjo krvjo. Ko je Frančišek poljubil gobavca, mu je bilo srce napolnjeno z brezmejno sladkostjo in v tem trenutku je zapustil svet.

Ko delimo, je dovolj za vse in še ostane. To se nam lahko dogaja vsak dan. Ko so moje dobrine skupne, se začne blagoslov. Odpovej se sam sebi in stvarim, vzemi svoj križ in hodi za menoj. Pomembne so lastnosti – razumnost, zmernost, pravičnost, srčnost.

Papež Frančišek pravi, da je na svetu dovolj hrane za vse ljudi. Zdaj je vsak osmi človek na svetu lačen, z odprtostjo k bratu in sestri bi to lahko spremenili.

S. Jelka Lapajne nam je spregovorila o svoji izkušnji življenja v bratstvu. Z njo se je pogovarjala s. Mateja Trajbarič. Vsi smo bratje in sestre, saj imamo istega Očeta. Pomemben je naš odnos do narave. Vstop v OFS ji je svetoval gospod Anton Trstenjak. Sprejeta je bila v KB Marijino oznanjenje leta 1986. Zbiralo se je okrog 100 bratov in sester. V tem času so se menjavali predsedniki bratstva kot tudi duhovni asistenti. Kmalu je začela obiskovati bolne in ostarele, kar je ostala njena redna aktivnost. Pravila so bila včasih zelo stroga, nosili so škapulir, niso se udeleževali plesov in zabav, oblečeni so bili skromno. Če se člani niso držali pravil, so jih izključili. S. Jelka ima rada človekoljuben odnos do sester, ki so žalostne, bolne, osamljene, brez razumevanja okolice. Z obiskom prinaša ljudem božji blagoslov, skupaj obujajo lepe spomine.

Povedala je primer sestre v Rakitni, ki je zelo veliko pomagala župniku in poskrbela za njegove pogoje za dobro delo, za obnovo župnišča.

Pokojne članice spremljajo pri pogrebi, sorodnike povabijo na spominsko sveto mašo. Obvestila nas je, da imajo na razpolago dva groba, kamor lahko po-

kopljejo sestre in brate OFS, če nimajo sorodnikov in tako želijo.

S. Jelka je dolga leta skrbela za arhiv Narodnega sveta. Opogumljala nas je za sprejemanje služb v OFS.

Pravi, da se v današnjem času težje odločamo za služenje drugim, preveč smo obremenjeni s potrošništvom in utrujeni od medčloveških odnosov.

Duhovni asistenti so ponavadi zelo skromni in so veseli, če jih bratstvo sprejme medse. P. Pepi je prišel iz misijona v Afriki, pa je pri nas pogrešal veselje in radost med bogoslužjem.

S. Ljudmila Flego nam je na kratko v pisni obliki predstavila KB Štepanja vas. Pravi, da so v bratstvu v glavnem starejše žene in niso preveč privlačne, da bi se jim pridružili mladi.

Aktivne so v župniji. Večne zaobljube je naredila leta 1983. Vsa leta je tudi predsednica bratstva. Skupaj z duhovnim asistentom oblikujejo lepa mesečna srečanja.

Nato smo se razdelili v skupine po šest bratov in sester, kjer smo odgovarjali na štiri vprašanja, ki so bila vnaprej pripravljena.

1. Kaj je tisto, kar me je pripeljalo v bratstvo in do obljud v OFS?

Iskanje smisla življenja, povabilo patra, želja poglobiti vero in živeti po evangeliju, zgled sester in bratov, romanje v Assisi, iskati nekaj več, življenje z enako mislečimi,

sprejetost v bratstvu, zgled bratov prvega reda, povabilo sestrične, mame, tete, sosede, moža, tašče, ko je bila družina v krizi, povabilo duhovnega asistenta in

že zaobljubljenih sester in bratov, molitev v naravi in z naravo, osebno povabilo, nagovorilo me je Frančiškovo življenje, srečanje v bolnici.

2. Kako služim bratom in sestram v svojem bratstvu?

Sestre in brate obiskujem, jim pomagam, jih pomirjam, pokličem po telefonu, spodbujam nove člane za vstop, organiziram srečanja OFS, sem bratski animator v skupini Frančiškovih otrok, podajam kateheze, prevažam brate in sestre z avtom ali kombijem, opravljam razne službe, dam na razpolago svoje talente, z veseljem sprejemam službe in strežem, z molitvijo, z zgledom, sodelovanje pri svetih mašah, nosim obhajilo bolnim domov, redno se udeležujem srečanj, povezujem brate in sestre, pišem voščila in zapisnike, širim Frančiškovega duha, skrb za zakramente bolnih, sveta maša za žive in pokojne v OFS, molitev po namenih za mednarodno bratstvo, skrb za živa bratstva okrog samostanov, odkrivamo lepoto Frančiškove duhovnosti, romanja k svetnikom tretjega reda, pripravljenost poslušati težave in dvome, spremljati bratstvo kot duhovni asistent, na srečanje prinašati veselje in navdušenje, češčenje Najsvetejšega, fotografiram na dogodkih, v župniji pomagam pri raznih delih, se dajem na razpolago bratstvu z vsemi mojimi močmi in sposobnostmi.

3. Kaj mi je v življenju našega bratstva všeč?

Molitev, bratsko vzdušje, druženje, praznovanje, razmišljanje ob svetem pismu, Vodilu in Konstitucijah, kateheze, druženje s Frančiškovi otroki, mladino, s patri ob raznih priložnostih, skupne duhovne vaje, skrb za drugega, povezanost, sprejetost, sprejemamo svojo šibkost, odprtost, preprostost, duhovna rast, skromnost, govor in spremljanje ob pogrebi, svete maše za žive in pokojne v OFS, bratska podpora, se sprejemamo in si odpuščamo, rastemo duhovno, smo si dar, dobivam moč za življenje, smo prijatelji, spoznavam življenje in duhovnost sv. Frančiška, molitve, letne duhovne vaje.

4. Kaj bi v bratstvu rad spremenil ali bi bilo potrebno spremeniti?

Večja udeležba pred Najsvetejšim in pri molitvah Duh Assisija, čas za poglobljen pogovor, pomladiti bratstva z mladimi člani, bolj številčno bratstvo, da bi mlajši prevzeli službe, več pripravljenosti za služenje, več skromnosti, preprostosti, odprtosti, pravo poslušanje drug drugega, več skupnih akcij, povečanje prepoznavnosti OFS v svetu, bolj poglobljeno razlaganje odlomkov iz Svetega pisma, večje sodelovanje med službami, povečati občutek pripadnosti bratstvu, več navdušenja, da bi župnik bolj poznal naše delo, večje sodelovanje z župnijo, večja povezanost med duhovniki, utrjevanje duhovnosti, pridobivanje novih članov s povabilom in pogovorom, gradiva za mesečna srečanja, več srečanj z drugimi bratstvi.

Na koncu smo se obilno okrepčali z bratskim obedom v samostanski jedilnici in veseli in hvaležni odšli na svoje domove. Bogu hvala za bogat in lepo preživet dan.

Anica Švab OFS

Vtisi udeležencev srečanja

S. Andreja Muha, predsednica KB Marijino oznanjenje

Takšna srečanja, kot je današnje, so nujna. Prav je, da se pogovarjamo o tem, kaj bratstvo sploh je, in predvsem, da ima vsak priložnost povedati, kako se počuti v bratstvu, kakšne izzive čuti. Lepo je, da si to podelimo med seboj, saj nas prav to združuje in zbliža.

P. dr. Leopold Grčar OFM

Lepo je, da smo se zbrali v tej Frančiškovi katedrali. Gospod je želel dati ljudem, ki so bili žejni, svobode, miru, zadovoljstva in globine. Zdi se mi, da vse to govori tule v Šiški iz svetega tabernaklja pod kipom svetega Frančiška, kjer je Plečnik zares ovekovečil Božjo ljubezen: »Vstal sem in sem še s teboj.«

Marija Traven, blagajničarka KB Šenčur

Rada pridem na srečanja, tema je bila zelo zanimiva, posebno pričevanje sestre Jelke. Lepo je, da so z nami tudi duhovni asistenti.

g. Anton Rojc, duhovniška skupnost

Vesel sem, da sem prišel na to srečanje. Duhovniki nekako mislimo, da ne spadamo zraven, vendar je nujno, da smo kot duhovni asistenti povezani s svetnim redom. Danes je bilo prav lepo in doživeto, veliko novega, spodbudnega za naše življenje in za življenje tistih, ki jih vodimo k Bogu. Upam, da se bom še kdaj lahko udeležil skupnih srečanj.

s. Dragica Zupančič, tajnica KB Sostro

Danes mi je bilo zelo všeč. Najbolj si bom zapomnila predavanje p. Leopolda. Nekaj posebnega je bil relikviarij s pepelom svetega Frančiška, ki sem se ga tudi dotaknila. To mi je zelo seglo v srce in sem pomirjena. Druženja so zelo potrebna, saj je lepo, da smo skupaj, da si izmenjamo misli. Kar nekaj idej sem dobila, ki bi jih lahko uresničili tudi v našem bratstvu. Zelo sem vesela.

Bog povrni bratu Tomažu in sestram Brigiti, Frančiški in Jani iz domačega bratstva za okusno pogostitev in postrežbo.

*Vtise zbrala
Mateja in Metod Trajbarič OFS*

Zaobljube s. Karmele

V našem krajevnem bratstvu na Košanjevcih nad Novo Gorico smo pred štirimi leti slovesno praznovali vstop dveh sester v OFS. Že takrat je bila je nagovorjena in povabljen tudi s. Karmela, ki je nekaj let redno in zvesto prihajala na srečanja bratstva. Njen odgovor je bil: »Zelo rada, ampak se ne čutim dovolj močna in sposobna za tako veliko odgovornost.«

V vsem tem času je s svojo preprostostjo in skromnostjo v svojem srcu gojila to željo. Budno je spremljala naša vsakomesečna srečanja, korak za korakom je raslo njeno zaupanje in na lanskoletnih duhovnih vajah v Vipavskem Križu je njena odločitev dozorela. Vstopila je najprej v noviciat, na letošnji praznik Lurške Matere Božje, 11. februarja 2014, pa je med slovesno župnijsko sveto

mašo zaupala svojo odločitev Lurški Materi Božji in svetemu Frančišku. Sveto mašo sta darovala naš duhovni voditelj p. Tomaž in p. Vili. Skozi vse bogoslužje so besede p. Tomaža pripravljale s. Karmelo in nas na slovesni trenutek, ko je s. Karmela – izbrala si je redovno ime s. Marjeta – z vso odgovornostjo prosila za sprejem v OFS in je naša predsednica s. Valentina slovesno razglasila, da jo naše bratstvo sprejema medse.

Temu božjemu dotiku so prisostvovali tudi bratje in sestre krajevnega bratstva iz stare Gorice ter polna cerkev domačih vernikov. Obogateni in opogumljeni za nove dni smo se potem zbrali še v samostanski dvorani in se ob domačih dobrotah zadržali na sproščenem klepetu.

Hvala, s. Karmela, za tvoj zgled, ki naj nagovori še koga.

s. Zlatka Šorli

Podnebne spremembe: študija primera Sirije

Danes so vse oči so uprte v Sirijo, saj tam poteka ena najdlje trajajočih in najbolj uničujočih modernih vojn oziroma kriz. Vendar je pri tem pomembno, da se politiki soočijo z glavnimi vzroki za nastanek te krize in tako preprečijo podobne v prihodnje. Eden od vzrokov so podnebne spremembe. Sedanji in upokojeni vojaški voditelji Združenih držav Amerike

navajajo, kako podnebne spremembe množijo grožnje. Sirija je dober primer tega in napoveduje, kaj se bo dogajalo, če se podnebne spremembe ne bodo omejile z ustreznimi politikami in umno izrabo virov. Podnebne spremembe namreč vplivajo predvsem na revnejši in ranljivejši del prebivalstva.

Več kot 800 000 prebivalcev Sirije je izgubilo svoje imetje in življenjski prostor zaradi dolgotrajne suše. Med letoma 2006 in 2011 je okoli 60 odstotkov obdelovalnih površin Sirije izkusilo najhujše dolgo trajajoče obdobje suše in odmiranja pridelkov, odkar se je pred skoraj tisočletjem poljedelstvo pričelo na tem območju. Od leta 2007 se je količina dežja na severu Sirije zmanjšala za 30 do 40 odstotkov. Izpusti toplogrednih

plinov so pospešili segrevanje v sredozemskem pasu in s tem povečali sušo na tem območju. Če se bo izpuščanje toplogrednih plinov nadaljevalo na tej ravni, se lahko donosi poljščin, ki jih napaja dež, zmanjšajo za 57 odstotkov. Na nekaterih območjih se je delež pridelka zmanjšal za 75 odstotkov. Živinorejci na severu Sirije so izgubili 85 odstotkov živine.

Posledice vsega tega so bile velike migracije iz vaških predelov v urbana naselja. Jezni revni kmetje so bili popolno netivo za vstaje in protivladno revolucijo. Iskra se je zanetila 15. marca 2011, ko se je majhna skupina protivladnih protestnikov zbrala v mestu Daraa in obtožila vlado, da jim ni priskočila na pomoč. Namesto da bi se vladni predstavniki sestali s protestniki in jim prisluhnili, so poskušali odpor s silo zatreti. Upori so posledično izbruhnili po celi državi in v njih je bilo ubitih več sto tisoč ljudi.

Želja po ustvarjanju lepše prihodnosti mora vključevati globalno zavezo k zmanjšanju izpustov toplogrednih plinov in tako organiziranje družbe, da se bo pripravila, uprla in odpravljala posledice podnebnih sprememb.

*Prevedla in priredila
Zdenka Pišek*

Duhovne vaje Frančiškovih otrok iz Vipavskega Križa in ljubljanske regije 2014

Frančiškovi otroci iz Vipavskega Križa in ljubljanske regije smo se udeležili duhovnih vaj v Adergasu, ki so trajale od 10. do 12. januarja 2014. Tema duhovnih vaj je bila Frančišek in Mali volk.

V petek zvečer smo se vsi Frančiškovi otroci najprej zbrali pri večerji in nato je sledila razdelitev po skupinah. Vsaka skupina je imela že vnaprej določeno ime, ki je določalo tudi njeno zadolžitev za celoten konec tedna: tako je skupina Lutnje vedno izbirala pesmi, Cerkev je skrbela za pripravo prošenj pri maši itd. V svoji skupini si imel tudi skritega prijatelja, za katerega si moral skrbeti čez celoten vikend. Po razdelitvi v skupine je sledil prvi del dramske igre o Frančišku in Malem volku. Ob igri in katehezi so otroci spoznali, da je pomembno biti pogumen in premagati

strah, da spoznaš sočloveka. Nato je sledila večerna molitev in priprava na spanje. V soboto po zajtrku je bil drugi del igre in njena kateheza, v kateri se je poudarilo, da vsak lahko nekaj podari sočloveku. Zatem je sledila velika igra, pri kateri so otroci zbirali kamenčke, s katerimi so kupili material, da so lahko izdelali preprosta glasbila. Po kosilu in prostem času, ki smo ga animatorji preživeli skupaj z otroki, je sledil še tretji del igre s katehezo, v katerem so se otroci naučili, da nekdo čaka nanje in da jim je Bog dal cilj. Potem so sledile delavnice, v katerih so otroci naredili škatlico iz papirja za svojega skritega prijatelja,

skupaj naredili družabno igro Twister, napisali in narisali svojo pravljico ter spoznali, kako je biti slep, preko različnih igr. Nato je bila sveta maša in po njej zabavni večer. V nedeljo je bil še zadnji del igre in z njo tudi zadnja kateheza, v kateri so otroci spoznali, kakšen je njihov odnos do Boga in kaj mu lahko podarijo. Ves konec tedna pa so otroci

zbirali barvne kamenčke za vsako dobro delo, ki so ga naredili, in na koncu iz njih sestavili mozaik v obliki jaslic. Ko je bilo izdelovanje mozaika končano, je bila maša, ki so se udeležili tudi starši, ki so nato otroke odpeljali domov. Tako je bilo naše srečanje s Frančiškom in Malim volkom končano.

Neža Vermiglio

Nagradna uganka

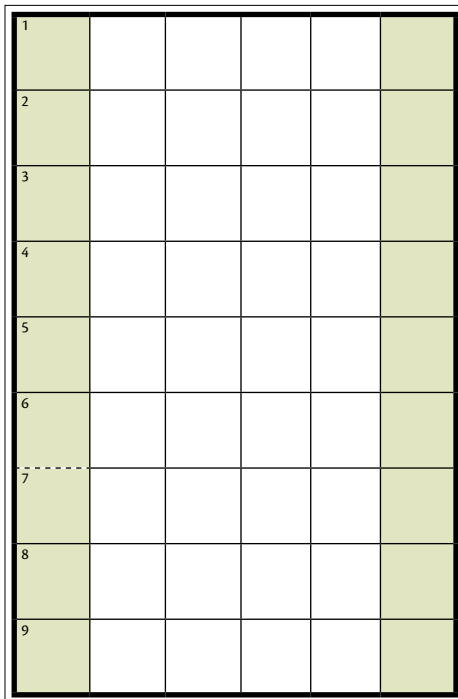
S pomočjo opisov in po abecednem redu podanih zlogov sestavite devet besed znanega pomena in jih navpično vpišite v lik.

ATEN – CAJ – ČI – ERA – IVAN – KA – KE – KLI – LAV – LE – LE – NA – NE – NOS – ODI – SEJ – SLON – VAC – VANT

1. češki pisatelj in dramatik, tudi prvi predsednik Češke (Havel, 1936–2011), 2. prijateljsko, skupno kosilo v stari Grčiji, 3. zgodovinsko ime skupine držav v jugovzhodnem delu Sredozemlja, 4. slovensko žensko ime, 5. ločilo, ki označuje zapoved, željo, prošnjo, 6. prebivalke glavnega mesta Grčije, 7. del stola ali klopi, namenjen za naslanjanje hrbta oz. rok, 8. glavni junak Homerjevega epa Odiseja, 9. glasbilo v obliki okroglih izbočenih kovinskih plošč.

Ob pravilni rešitvi boste v prvem stolpcu prebrali ime največjega krščanskega praznika, v zadnjem stolpcu pa njegov glavni pomen.

sestavila ga. **Frančiška Pavlič**

Pravilna rešitev iz prejšnje številke se glasi: pravica, apnenec, počelo, etiketa, Žaškov, fregata, Rakitna – **PAPEŽ FRANČIŠEK**. Na uredništvo smo prejeli 18 pravih odgovorov. Hvala vam za prizadevanje!

1. nagrada: **Almira Štrukelj**, Bodrež;
2. nagrada: **Nina Žibert**, Moravče;
3. nagrada: **Irena Rot**, Volarje.

Čestitamo!

Rešitve pošljite na uredništvo Brata Frančiška (Küzmičeva 6, 1000 Ljubljana), do 5. aprila 2014. Čakajo vas naslednje nagrade:

1. nagrada: Milan Bizant, Med svetlobo in senco;
2. nagrada: Revija Magnificat;
3. nagrada: 3 kompleti razglednic Sončna pesem.

Javier Garrido

Rožice sv. Frančiška

na novo prebrane in premišljene (11)

XI. Kako je sveti Frančišek zapovedal bratu Maseju, naj se večkrat zavrti, in šel nato v Sieno.

Nekega dne je bil sveti Frančišek na poti in z njim brat Masej, ki je hodil nekoliko pred njim.

Ko sta prišla do križpotja, od koder je bilo mogoče iti v Firence, v Sieno in v Arezzo, pravi brat Masej: »Oče, katero pot bova ubrala?« Sveti Frančišek odgovori: »Tisto, katero bo Bog hotel.« Pa pravi brat Masej: »Kako moreva spoznati božjo voljo?« Odgovori sveti Frančišek: »Po znamenju, ki ti ga bom dal. Zapovem ti torej pod sveto pokorščino, da se na tem križpotju, na kraju, kjer zdaj stojiš, vrtiš okrog sebe, kakor delajo otroci, in ne nehaj se prej vrteti, dokler ti ne porečem.«

Brat Masej se je tedaj pričel vrteti in sukal se je tako dolgo, da se mu je v glavi zavrtelo, kakor se pri takem vrtenju navadno zgodi; in padel je večkrat na tla. Toda ker mu sveti Frančišek še ni velel, naj se ustavi, in ker je hotel zvesto ubogati, je zopet vstal in znova pričel. Ko se je prav hitro vrtel, mu slednjič reče sveti Frančišek: »Stoj in ne gani se!« In on je obstal in sveti Frančišek ga vpraša: »Na katero plat imaš obrnjen obraz?« Brat Masej odgovori: »Proti Sieni.« Pa reče sveti Frančišek: »To je pot, po kateri hoče Bog, da greva.«

Ko sta šla po tisti poti dalje, se je brat Masej močno čudil, da mu je sveti Frančišek ukazal storiti pred svetnimi ljudmi, ki so šli mimo, kar delajo otroci; vendar si iz spoštovanja ni drznil ničesar reči svetemu očetu. Ko sta se približala Sieni, so meščani zvedeli o svetnikovem prihodu, mu šli naproti in iz vdanosti nesli njega in tovariša do škofije, da se z nogami nista dotaknila zemlje.

Tisto uro so se nekateri sienski moške krvavo spoprijeli in že sta bila dva izmed njih mrtva. Ko je sveti Frančišek došel tjakaj, jim je tako pobožno in sveto govoril, da so se vsi pomirili, zedinili in sprijaznili. Zaradi tega je sienski škof, ko je zvedel za to sveto dejanje, ki ga je sveti Frančišek storil, povabil tega k sebi in ga sprejel z velikimi častmi, pridržal tisti dan in tudi čez noč.

Drugo jutro je sveti Frančišek – ker je bil resnično ponižen in ni v svojih delih iskal drugega kot božjo čast – vstal s tovarišem navsezgodaj in odšel brez škofove vednosti. Nad tem je brat Masej na tihem mrmral, rekoč: »Kaj je ta božji človek storil! Meni je ukazal, da sem se vrtel kot otrok in za škofa, ki ga je tako

počastil, ni imel besede in se mu ni zahvalil.« Bratu Maseju se je zdelo, da se sveti Frančišek ni prav vedel. A potem se je po božjem navdihnjenju premislil, si pričel očitati in si v svojem srcu rekel: »Brat Masej, ti si preveč ošaben: o božjih delih sodiš in si zaradi svoje nepremišljene prevzetnosti vreden pekla. Zakaj sveti Frančišek je včerajšnji dan izvršil tako sveta dela, da bi ne bila bolj čudovita, če bi jih bil tudi božji angel storil. Če bi ti bil tedaj ukazal skale valiti, bi to moral storiti in ga ubogati; zakaj to, kar je on na tej poti izvršil, je božje delo, kar je očitno iz dobrega konca, ki je sledil. Če bi ne bil pomiril onih, ki so se topli, bi ne bilo le mnogo teles z nožem umorjenih, kar se je ob pričetku že zgodilo, marveč bi tudi hudič mnogo duš potegnil v pekel. Nespameten si torej in ošaben, ki mrmraš zoper to, kar se je očitno zgodilo po božji volji.«

Vse to, kar si je brat Masej gredoč nekoliko spredaj v svojem srcu rekel, je Bog razodel svetemu Frančišku. Zato se mu približa in mu pravi: »Tega, kar zdajle misliš, se drži, zakaj dobro je in koristno in od Boga navdihnjeno; toda tvoje prvo mrmranje je bilo slepo in prazno in prevzetno in ti ga je hudič položil v dušo.«

Tedaj je brat Masej jasno uvidel, da je sveti Frančišek poznal skrivnosti njegovega srca in se je dodobra prepričal, da je Duh božje modrosti vodil svetega očeta v vseh dejanjih.

V hvalo Jezusu Kristusu in ubožcu Frančišku. Amen.

Premišljevanje

Bratu Maseju se zdi, da Frančišek ne deluje obzirno. In ima prav. Ali nima nobene občutka sramu, ko zahteva od njega tako pobalinstvo na križpotju? Ali gre lahko tako skozi življenje, ne da bi se poslovil od škofa, ki ga je nastanil v svoji hiši?

Toda stvar je v tem, da je evangelijska otroškost narejena po meri Božje ljubezni, ki je tako malo razumna.

Res ni preveč zrelo – ne človeško ne teološko – ugotavljati božjo voljo z metodo »človeške vrtavke«. To previdnostno iskanje znamenja je naravnost nasprotno razločevanju.

V srednjem veku (in zdaj) je veliko ljudi, ki išče znamenja/dokaze v tem, kar je nepredvidljivo. Tudi Frančišek je počel to, pri čemer se je ravnal po ljudskem običaju: odprem Sveto pismo in prvi odlomek, ki mi pride pod roke, razodeva božjo voljo v tem trenutku.

Kje je meja med predznanstvenim mišljenjem, religiozno otroškostjo in duhovnim razločevanjem?

Kdor se nikoli ni zanesel na Boga tako – brez pomišljanja –, ve zelo malo o božji previdnosti.

Boga se ne preizkuša. Človek čuti – z notranjo gotovostjo, ki je brez motiva –, da mora preizkusiti svojo lastno vero v nebeškega Očeta.

Izraelsko ljudstvo je godrnjalo nad Mojzesom v puščavi, ko Bog ni odgovarjal na njihova pričakovanja. Učenci so godrnjali nad Jezusom, ko je pustil umreti svojega prijatelja Lazarja, ne da bi mu prišel na pomoč. Brat Masej je godrnjal nad Frančiškom, ko si je drznil odpraviti vse svoje sisteme razumskega nadzora.

Jaz godrnjam nad skrivnostnimi božjimi potmi, ki so tako presenetljiva.

Se nadaljuje.

Posodobljeni prevod Alojzija Resa
pregledal br. Miran Špelič.
Odmeve prevedel Robert Kralj.

Novice iz Svete dežele

Januar 2014

Besede upanja novega frančiškanskega škofa v Aleppu

»Pogum, bratje, kajti vsak začetek ima tudi konec. Ne smete izgubiti niti upanja niti poguma, ker je Bog vsemogočen. Je oče in je previdnost. Je gospodar zgodovine in ima našo usodo v svojih rokah,« je spregovoril novi latinski apostolski vikar, mons. Georges Abou Khazen, ob posvečenju v škofa v cerkvi sv. Alojzija v Bejrutu v Libanonu. Mons. Abou Khazen je nadaljeval: »Bog je bil odgovoren za Pavlovo spreobrnitev iz tirana v označevalca evangelija v Damasku. Njegove učence so prvokrat imenovani kristjani ravno v Antiohiji v Siriji. Bog je zmožen varovati svoje otroke in ohranjati v njih plamen vere, tako da je vera lahko še naprej znamenje upanja, dialoga in sprave.«

»V Betlehemu, tako kot povsod po svetu, je Jezusov obraz obraz trpečih.« Nicolettina izkušnja z ostarelimi v Betlehemu

Nova, ganljiva zgodba, ki pripoveduje o težavah, pa tudi o veselju, ki ju je bila deležna Nicoletta, ko je tri tedne preživela v domu za ostarele v Betlehemu.

Ob koncu je kot tamkajšnja prostovoljka ATS pro Terra Sancta povedala:

»Za božič me ne bo! Ugani, kam grem?« »Kam?« je vprašal moj nečak. »Grem tja, kjer je bil rojen Jezus, v Betlehem, kot prostovoljka v dom za starejše (v nadaljnjem besedilu »dom«), za žene, ki trpijo, starejše žene – tako kot babica – ali žene, ki imajo telesne ali duševne težave.« »Kje je Betlehem?« »V Palestini,« sem odvrnila. »Blizu Jeruzalema, od koder je moja majica s kamelami?« je moj nečak vprašal zvedavo. »Ja, blizu, čeprav je med njima dolg zid, ki ju na neki način močno ločuje ...« Kar zasul me je z vprašanji, a težko je potešiti otrokovo radovednost, ko gre za zadeve odraslih, ki jih celo mi sami ne razumemo popolnoma.

Ko sem prispela v dom, potem ko sem šla skozi kontrolno točko, se je že stemnilo. Luč iz velike božične zvezde repatice nad cerkveno fasado je pritegnila mojo pozornost. Nikoli prej se mi ni luč v obliki zvezde zdela tako na mestu kot tukaj: Jezus je bil rojen in ponovno rojen v Betlehemu 25. decembra, da bi na svet prinesel sporočilo ljubezni, miru,

upanja in odrešenja. **V Betlehemu, tako kot povsod po svetu, je Jezusov obraz obraz trpljenja, obraz tistih, ki so osamljeni, revni, zapuščeni, kot je veliko žena, ki bivajo v domu.**

Ko sem vstopila na hodnik, sem videla nekaj bolj ali manj ostarelih žena, ki so posedale v naslanjačih, dremale ali gledale televizijo, mnoge so imele svoje volnene odeje zavite okoli ramen ali nog. Ko sem vstopila, so se vse oči uprle vame, nisem mogla storiti ničesar drugega, kot da sem se nasmehnila in pomahala v pozdrav ... Pomislila sem, da bo to, da ne govorim arabsko, prava katastrofa! Od naslednjega dne dalje sem naredila vse, da bi bila v pomoč, vendar s potrebno mero previdnosti, saj menim, da ni prav, če prostovoljci s svojim prihodom osebju odvzamejo nekatere njihove zadolžitve. Ženam sem se skušala približati z namenom, da bi kaj izvedela ali jih bolje razumela. Ni bilo videti, da bi se veliko pogovarjale med seboj, niso klepetale, kot ženske navadno počnejo, kot da si ne bi imeli nič več povedati. Bilo pa je veliko kretenj solidarnosti in vzajemne podpore, bodisi za tiste v invalidskem vozičku, ki so jih druge, bolj okretne, potiskale z enega mesta na drugo, ali pa tista slepa gospa, ki jo je vedno vodila prijateljčina roka. Ta gospa se pomoči zaveda, saj potem, ko poje svoj obrok, ne počaka vedno na nekoga, ki bi ji pomagal vstati od mize in iti v dnevni prostor, ampak vstane kar sama in vedno je blizu kdo, ki ji potem pomaga.

Dan za dnem vsaka izmed žena pokaže, da je neizčrpen vir presenečenj.

Preprostost in ljubezen najstarejših je bilo tisto, kar me je ganilo: majhna kretnja, morda držanje roke v podporo na poti iz jedilnice do naslanjača na hodniku, je bila povrnjena z neskončno hvaležnostjo. Nekatere so imele materinski odnos do

mene – če ne že zaščitniškega –, kar mi je seglo do srca. Za to malo, kar lahko dam, sem nagrajena s sladkimi nasmehi, ljubečimi pogledi in objemi. V družbi mlajših žena, s katerimi sem lahko izmenjala nekaj besed v angleščini ali morda francoščini, sem se počutila bolj kot sestra ali prijateljica. Res pa je, da se včasih zdi, da je nekaj v njihovem vedenju, kar je »odklopljeno« od resničnosti, in komunikacija je problematična. Ena od žena, ki sem jo srečevala pri zajtrku in kosilu, resnično živi v svojem svetu: iz varnostnih razlogov je zato privezana na stol, ker bi sicer tavalavse povsod po domu in odnašala stvari iz sob svojih prijateljic.

Še ena tamkajšnja prebivalka, ki je živela v svojem svetu in je bila vedno v skušnjavi in pripravljenosti, da bi jedla, je bila Lydia, ki bi jo želela ohraniti v spominu zaradi tega, kako je trpela pred smrtjo. **Smrt tukaj ni del vsakdanjega življenja, ker v Palestini nima vsakdo dostopa do zdravstvene oskrbe** in je celo za odhod v bolnišnico v Jeruzalemu potrebno imeti dovoljenje, ker je bolnišnica na drugi strani zidu. Ni bilo dneva, da ne bi slišala omenjanja zidu, tako v domu kot tudi zunaj doma. Vsak dan sem tudi videla zid na koncu ceste, po kateri sem hodila v cerkev Gospodovega rojstva. Nikoli prej si nisem mogla predstavljati,

kaj pomeni živeti v Betlehemu, ki ni obdan s tako lepim zidom, kot je tisti v starem delu mesta Jeruzalem, temveč je zid iz armiranega betona, visok 8 m, z bodečo žico, stražnimi stolpi, video kamerami in podobnim. Zid omenjam zato, da bo v mojem življenju služil kot opozorilo proti kakršnemukoli ločevanju. Ker sem to ločevanje »izkusila«, lahko zdaj svojemu nečaku (in morda ne samo njemu) ponudim nekaj več odgovorov, ki bodo pričevali proti vsem oblikam ločevanja.

Novo življenje za gostišče v Sabastiji in za mlade prebivalce vasi

Projekt, ki ga v vasi Sabastija izvaja ATS pro Terra Sancta v sodelovanju s Centrom za mozaike v Jerihi, napreduje.

Vse več turistov in obiskovalcev se ustavi v tem majhnem biseru v središču Samarije in **občuduje arheološko najdišče in grob Janeza Krstnika**. Namen projekta ni le ohraniti in povečati zgodovinsko središče in njegovo arheološko bogastvo, ampak tudi vključevati v dogajanje tamkajšnjo mladino in prebivalce Sabastije.

Zlasti zaradi podpore **Belgijske razvojne kooperacije** so v zadnjih mesecih lahko **razširili gostišče**, kar pomeni nove

priložnosti za gospodarsko rast in trajnostni razvoj vasi. Da bi to dosegli, so pričeli z obnovitvenimi deli na novem kompleksu v zgodovinskem središču, ki je dovolj velik za tri nove sobe z majhnimi terasami ter trgovnico z obrtniškimi izdelki in jedmi, ki jih žene iz Sabastije pripravljajo za obiskovalce.

Projekt, v katerega je vključenih 12 lokalnih delavcev, se bo nadalje-

val vse do aprila. **Od te pomladi naprej bodo obiskovalci lahko bivali v novem delu gostišča.** Projekt, ki ga financira Belgijska razvojna kooperacija, vključuje tudi programe za usposabljanje lokalnih vodičev, da bodo lahko v angleškem in italijanskem jeziku vodili tuje turiste, ki bodo obiskali te kraje.

Vabimo vse, ki bodo obiskali Sveto deželo, da se zadržijo v tej čudoviti vasici, bogati z zgodovino in umetniško lepoto, in si ogledajo arheološko najdišče in zgodovinsko središče. Prav tako pa vas vabimo, da spoznate tamkajšnjo mladino, žene in vse tiste, ki neposredno sodelujejo v projektu.

Februar 2014

Getsemani: zaključek pomembnega projekta za Jeruzalem in mlade v mestu

Bilo je leta 2011, ko je bilo v znak prijateljstva in miru ustvarjeno partnerstvo med Jeruzalemom in občino Rovereto v Italiji za projekt z naslovom: »Getsemani: ohranimo preteklost in usposablajmo za prihodnost«. Glavni cilj je bil obnoviti mozaike v Cerkvi narodov (ki se nahaja v vrtu Getsemani), vendar s posebnim poudarkom na vključevanju lokalne skupnosti. **Šest mladih iz Jeru-**

zalema se je usposobilo za umetnost obnavljanja mozaikov in 1500 otrok si je ogledalo cerkev in kraj, kjer poteka obnova.

Tako smo hoteli okrepiti vez med mladimi in njihovo deželo, s tem da smo jih učili ceniti bogastvo zgodovine njihovega mesta in umetnosti. Ta projekt, katerega cilj je bil več kot zadovoljivo dosežen, se je zaključil 31. januarja 2014 s podelitvijo spričeval šestim mladim Palestincem (trije fantje in tri dekleta) v navzočnosti palestinskega veleposlanika pri Svetem sedežu Aissa Kassissieha, italijanske konzulke Elene Clemente, župana Rovereta Andrea Miorandija, pomočnika direktorja fundacije Opera Campana dei Caduti Foundation Lorenza Saianija, svetnika Kustodije Svete dežele fra Ibrahima Faltasa, župana Bronzola Benedetta Zita, ter Carle Benelli in Osama Hamdana, koordinatorjev projekta za ATS pro Terra Sancta in za Center za mozaike v Jerihi.

Slovesnost je potekala v Mamalu, palestinskem kulturnem centru v starem delu Jeruzalema. Vsi pomembni gostje so poudarili zgodovinske vezi med Italijo in Sveto deželo, ki jih simbolizira to sodelovanje s poudarkom tako na preteklosti z zaščito umetniške dediščine in tudi na prihodnosti z usposabljanjem in osveščanjem mladih Palestincev, da je v umetnosti način krepitve miru.

Carla Benelli in Osama Hamdan sta to izkušnjo z mladimi, ki je trajala leto in pol, opisala kot očarljivo, vendar hkrati izjemno utrujajočo. **10 milijonov ploščic so očistili mladi restavratorji in izkušeni strokovnjaki za mozaike, da bi povrnil sijaj tem kakovostnim mozaikom.** Mladi so restavrirali tudi bizantinske ostanke, ki jih je v svojem Potopisu omenjala znana romarka Egerija v 4. stoletju. To lepo delo je že bilo na tem, da se bo za vedno izgubilo zaradi pronicanja vode skozi streho (ki pa so jo popravili izvrstni obrtniki iz Trenta v Italiji).

Projekt je šestim mladim omogočil razviti talente ter posebna znanja in spretnosti, ki v tistih koncih niso zelo razširjeni, čeprav imajo veliko mozaikov. Zdaj imajo možnost za poklicno pot kot restavratorji mozaikov.

V projektu je predvidena nova faza, v kateri bodo v sodelovanju z italijansko občino Bronzolo v naslednjih nekaj mesecih preučili cerkev Dominus Flevit.

Lepota, kultura in delo so pot za doseganje miru. Streli iz vojne v letu 1967 so pustili sledove na mozaiku fasade cerkve v Getsemaniju, vendar ti sledovi hkrati kažejo, da sovraštvo nikoli nima zadnje besede ter da je mir nekaj, kar moramo graditi skupaj.

Sirija: ohranimo upanje živo

»Prosim Gospoda, da se dotakne src vseh, da bodo gledali le na dobrobit tako močno preizkušane sirskega ljudstva in si bodo prizadevali, da čim prej preneha nasilje in se konča konflikt, ki je povzročil že preveč trpljenja. Upam, da bo dragi sirski narod prepričano stopil na pot sprave, sloge in obnove ob sodelovanju vseh državljanov, ko nihče v drugem ne bo videl sovražnika ali tekmece, temveč brata, ki ga bo dobrohotno sprejel in objel.« S temi besedami je papež Frančišek ponovno pozval k miru v Siriji in tako obeležil mednarodno konferenco za mir v Siriji, ki je konec januarja potekala v Montreuxu v Švici.

Država se sooča z dramatičnimi razmerami, kot je pojasnil nadškof Silvano M. Tomasi, vodja delegacije Svetega sedeža na konferenci v Montreuxu: »Na tisoče ljudi je bilo razseljenih in je v nevarnosti njihovo življenje. Družinsko življenje je uničeno. Izobraževalne in zdravstvene strukture so bile uničene ali so postale neuporabne. Zaradi vojne so se številne pokrajine v Siriji finančno sesule.«

Kljub resnemu položaju, ko je bilo do julija 2013 že 100.000 žrtev (visoki komisar Združenih narodov za človekove pravice je izjavil, da zaradi težav pri pridobivanju podatkov za zdaj ne

more posodobiti številke), prisotnost frančiškanov v Siriji s 15 redovniki iz Kustodije Svete dežele predstavlja posebno znamenje upanja. Gre za upanje, ki ne bi bilo mogoče, če ga ne bi poleg molitve podpirale tudi velikodušne donacije tolikih dobrotnikov.

Donacije so bratom v Siriji omogočile ustvariti štiri zavetišča, kjer lahko spi skoraj 1000 ljudi in kjer skrbijo za osnovne potrebe (hrana, obleka in zdravila) še drugih 4000 ljudi. Vsak mesec pomagajo pri iskanju novih domov za skoraj 200 družin, katerih domovi so bili zaradi vojne uničeni.

Potrebno je narediti še veliko, kot je poudaril kustos v Sveti deželi, p. Pizaballa: »Vse prosim ne le za molitev ampak tudi za materialno pomoč. Ne za material, saj ne more priti v državo, ampak za denar, ki je potreben za nakup vsega, kar mnoge družine potrebujejo za življenje, zlasti še najrevnejše.«

Bratje frančiškani si tako prizadevajo, da ohranjajo prebivalcem te svete dežele vsak dan znova luč vere in upanja.

Pripravil: br. Boštjan Horvat

Sveta Dežela za Novo leto

Iz Ljubljane do Božjega groba (1. del)

Na Štefanovo se nebo ni moglo prav odločiti, ali bi deževalo ali ne, ko smo z mladim šoferjem avtobusa zapustili parkirišče pred cerkvijo sv. Antona Padovanskega. Še vedno nekoliko časovno zmedeni, saj je bila za nami polnočnica, smo pot proti dunajskemu letališču v miru in lahno dremajoči zelo hitro prestali. Patra Petra prej osebno nisem poznal: preprosto oblečen s klobukom na glavi, malo gor in dol po avtobusu in brez odvečnih besed!

Po vmesnem postanku, nekje na Semmeringu, smo v temi prišli na letališče Schwechat. Dovolj zgodaj za naš let! Letimo z Judi (El AL), nam je bilo rečeno! Tudi prav, samo da nas peljejo! Potem pa se je začelo! Četita judovskih varnostnikov je vsakega posebej »pretipala«. Tisti, ki znamo angleško, smo prišli skozi malo hitreje. Ampak vprašanja! Še nihče na svetu (pa sem ga videl že kako polovico) me ni vprašal, zakaj se z ženo piševa različno, pa ali ni normalno, da se mož in žena pišeta enako, pa ali imava skupno spalnico. Po prijaznih odgovorih nama je mlada judovska varnostnica dala dva obeska na kovčke in še po dva listka v potni list. Potem pa je šlo vse po običajni poti dalje.

Polnoč je že močno minila, ko smo pristali na letališču Ben Gurion. Čakal nas je udoben avtobus, ki nas je odpeljal v Nazaret, dobro uro vožnje. Seveda spanje, dokler nismo ob približno treh zjutraj prišli v Nazaret. »Hitro spite!« je bilo navodilo patra Petra in potem ob osmih gremo! Joj, joj!

Pa sploh ni bilo tako joj, joj! Tri urice so bile na voljo in bilo za potrebo! Gremo na morje! H Kraljici morja na Karmelu! Pater se je oblekel v svoj habit, razdelil govoreč-kote, ki so resnično moderna pridobitev,

in začelo se je! Sijalo je sonce, ampak temperature niso bile prav mediteranske. Državotvorno smo začeli v Cezareji. Himna naše domovine, odpeta s srcem v teatru, in potem sprehod po ruševinah enega izmed naj mest antike. Herod Veliki je tam užival, vladal in počel neumnosti, da ne rečem packarije. Res je bilo lepo! Sonce sije, ampak bundica prav pride.

Mati Božja Karmelska, kjer je Elija nekoliko prej odšel v svojem gorečem vozu. Karmel je Gospodov vinograd. Nisem opazil, koliko je zdaj tam vinogradov, ampak v času Gospoda je bilo verjetno drugače. Lepa slovenska liturgija – pater Peter in še eden od romarjev z močnim glasom sta zapela. Tu se je res lepo izkazala naša slovenska posebnost – petje med božjo službo. V cerkvi, ki je bila polna, je vse utihnilo. Polno belih in črnih kristjanov se je radovalo lepote trenutka, čeprav vsebine niso prav razumeli.

Čas je hotel, da gremo nazaj v Nazaret, saj se treba predvsem pokloniti naši Gospe,

ki ji je angel Gospodov oznanil, da v njenem trebuhu bije srce nekoga, ki nas bo odrešil! Sredi arabskega mesteca je cerkev, narejena po vzoru rakete Apollo, ki je prve ljudi peljala na Mesec! Že arhitektura človeka zamakne, svetost prostora še toliko bolj! Gospod je prvič poskrbel za čudež! Z morja smo se vozili in vozili in vse je bilo videti, da od našega poklona naši Gospe ta dan ne bo nič!

Ampak prav v zadnjem trenutku smo prišli! Noč je vladala že nad Nazaretom, ko smo prisopihali na mesto in množice so že zapustile kraj oznanjenja. Pater pa seveda ne bil bi pater Peter, ko ne bi nesreče obrnil v neskončno srečo! Maša s petjem nad hiško Gospe, kjer ji je angel Gospodov sporočil veselo vest. Na pol temno, polno občutka radosti in brez množic, ki motijo zbranost ob takem trenutku. To je bilo pa samo prvo od nepozabnih doživetij na naši poti.

Končno smo se prav naspali! Hotelček v Nazaretu je dal ravno prav udobja za telo,

da se odpočije, saj v trudnem telesu duša ne more prav živeti.

Naslednji dan je bil namenjen Galileji! Počasi smo se pričeli spoznavati, se nasmihati drug drugemu, ko nas je prijazni šofer že pripeljal do Galilejskega jezera, ki leži pod morsko gladino. Pomarančne nasade ob poti je še marsikdo predremal, vendar pa je kraj, kjer izvira Jordan, predramil vse. Sveta reka, tam še celo pitna, kasneje žal ne več, nas je spomnila na naše bodoče otroke oziroma vnuke, kjer bo sv. krst s to vodo morda »bolj držal«. Vsi smo zajeli vsaj pol litrčka v kako flaško, jo skrbno zavili in odnesli domov! Kako zanimivo! Že Rimljanji – pogani so imeli tukaj svoje »zdravilišče« in so vedeli, da je ta voda nekaj posebnega.

Naprej na Golansko planoto! V hribe in mrz! Poleg

bunde, ki sem jo imel tako ali tako na sebi, so prišle prav tudi rokavice in kapa. Ona romarska je šla v žep, saj bi jo odpihnilo. Kako kontroveržno je postalo vse skupaj! Ta dežela, ki jo naseljujejo predvsem Druzi (posebna vrsta muslimanskega življa), je zanimiva. Ne samo, da je na gori Hebron edino delujoče izraelsko smučišče, temveč je tukaj tudi edino mesto na Bližnjem vzhodu, kjer je še vedno zaznati vulkansko delovanje. Na razgledni točki je videti Sirijo in med dvojno mejo, ki jo čuvajo pripadniki Združenih narodov, je videti ostanke mesta El Quneitra, ki je ostalo med žicami tako kot nekoč stari Potsdamer Platz v sredini berlinskega zidu! Žalostno, kako se moramo ljudje deliti in delati ograje. Preko je nova Queneitra, spokojna od daleč, čeprav to ubogo Sirijo Bog hudo preizkuša.

Arabci (no ja – Druzi!) ne bi bili to kar so, če ne bi česa prodajali! Granatna jabolka predvsem! Pa seveda ne samo peške, ampak stisnjen sok, v katerem naravnost začutiš vitamine. Osvežilen, lahko kiselkast in neskončno dober! Lahko si omisliš tudi izluščena granatna jabolka – peške bi rekli – ki to seveda niso. Vojske je na tem območju še in še, ampak Izraelci gredo na šabat domov in pustijo vse skupaj prazno. Neverjetno, zakaj so sploh še tam! Ta meja je seveda neprebojna in trpljenje v Siriji streljaj stran je tukaj nevidno.

Bodi dovolj vetra in višavja! Gremo nazaj na jezero, kjer je Gospod preživel veliko časa in delal čudeže. Lepe cerkvice,

ki obdajajo te svete kraje, še posebej ona v Betfagi, kjer je Kristus povabil svoje učence na gostijo, čeprav jezero najprej ni hotelo dati rib. Slovenci ne bi bili Slovenci, ko ne bi spet malo zapeli, in drugi romarji so nas spet presenečeno gledali. Sonce je sijalo, Galilejsko jezero je bilo lahko zburkano in ni bilo potrebno dosti domišljije, da se vidi, kako so se apostoli lotili ribarjenja. Tako malo po domače, dokler jim Gospod ni dal pravih navodil.

Po odmoru za telo pa še Gora blagrov! Tam nekje je naš Gospod povedal bistvo, kar nas združuje v istih mislih. Po obredu v cerkvi še maša na prostem! Res lepo! Prostor, za katerega so odgovorne sestre in se vidi nežnost ženske roke! Drobnost cvetoče grmičevje, majhni potočki, urejenost na vsakem milimetru, vse to daje sv. maši na prostem še poseben značaj. Tako lepo si združen z naravo in s tem tudi s Stvarnikom. Tako drugi dan in drugi nepozabni dan! Še postanek v Kani Galilejski, kjer je Gospod naredil svoj prvi čudež, in ponovitev poročnih zaobljub za tiste, ki že dolgo uživajo v sreči skupnega bivanja.

Naslednji dan slovo od Nazareta in pot proti Jeruzalemu! Razdalje niso velike, le pogosto se je potrebno voziti naokoli. Danes

pa bolj na lahko! Gremo dol – proti dnu Zemlje! Dobrih 400 metrov pod morjem se nahaja Mrtvo morje. Drug svet! Palestina! Čeprav puščava, je kmetijstva polno! In potem kraj, kjer je bil naš gospod krščen. Ta kraj je sicer na jordanski strani, ampak Izraelci so naredili koridor preko svojega varovanega in z minami posejanega ozemlja do mesta, kjer je bil krst. Jordan je tam širok kakih pet metrov. Na naši strani oboro-

ženi mlečnozobi izraelski vojaki in vojakinje, ki se z veseljem slikajo z vsem in vsemi, ki jim je to v veselje, skupaj s puškami, ki so skoraj večje od njih! Pet metrov stran malo manj sproščeni jordanski vojaki in v ozadju cerkev, posvečena krstu v Jordanu. Čeprav je kraj več kot svet in predstavlja povezavo med staro in novo zavezo, deluje morbidno. Vsi tisti napisi »Pazi na mine!« in

natančno določene poti človeka odvrnejo od razmišljanja. Naslednjič bom poskusil na jordanski strani, morda bo tam bolje!

Gremo naprej! Jeriha! Pater Peter nam krasno razlaga in bere iz Stare zaveze, kaj se je dogajalo! Večinoma slabo obvladamo Staro zavezo in pater Peter je izdatno poskrbel, da smo se kar veliko naučili. Ne samo grozovite zgodbe o osvajanju mest in krajšanju ljudi za kako glavo, temveč tudi zgodbe, kjer, kot na primer v Rutini knjigi, ljubezen premaga človeško majhnost.

Postanek še v Kumranu, kjer so našli najstarejše znane zapise Biblije. Vse skupaj je malce ameriško kičasto, ampak primerno, da dobimo vtis o življenju neke »meniške« skupine stare zaveze – Ešenov. Ker so zvit-

ki iz Kumrana varno shranjeni v državni knjižnici v Jeruzalemu, je najbolj zanimiva pokrajina! Luknje v hribovju in predvsem pogled na Mrtvo morje, ki vedno bolj upada in pri takem odvajanju Jordana ga za naše zanamce ne bo več! K sreči je dovolj globoko, ampak na vsakem metru je videti, do kam je segalo samo še desetletje prej.

Potem pa kopanje! Dve dobri uri časa! Nekateri so zbrali pogum in se namočili v to nasičeno raztopino slanice, ki daje nenavadne občutke ob plavanju. Občutki so nekako marsovski in tudi pokrajina spominja na ta planet. Sam nisem bil med njimi, sem že preveč razvjen in potrebujem udobje pri kopanju, zato sem si raje privoščil palestinsko pivo. Dogodek je bil vsem v veselje in to pozno poldne je delovalo kot edini počitniški dan na celem romanju. Vsi smo se dobro zavedali, da nas glavno pravzaprav šele čaka.

Jeruzalem! Hotel 4****+ zvezdice. Tretji dan! Ta dan je bil nekaj posebnega. Avtobus je šel počivat in se čedit, mi pa pot pod noge in po jeruzalemskem gričevju. Najprej malo dol, zato da greš potem gor in ob obzidju do Novih vrat, ki so najbližja cerkvi Božjega groba. In potem se je začelo, na kar smo pravzaprav najbolj čakali.

Pater Peter je bil »šeše« 137-ič v Sveti deželi in vedel je, zakaj nas mora sredi noči vreči iz pernic, poskrbeti za zajtrk ob nečloveški uri in odpeljati naprej. Še

preden so se domačini dobro zbudili, smo že prišli v cerkev Božjega groba. In potem smo iz radoživosti prejšnjih dni prišli nekam drugam, morda na drug planet, ki se skriva v tem taistem. Božji grob! Nikjer nikogar razen pravoslavnega meniha, ki skrbi za lučke. Človek ne more verjeti! Božji grob, in to samo za nas! Pa saj to ni možno! Ampak tako je bilo! Lepo počasi smo stopili v votlino, kamor so položili našega Gospoda, in se po tihem posvetili kratki molitvi ob sreči, da nam je bila naklonjena taka milost, da smo tam lahko vsak zase preživeli nekaj minut. Enkratno in nepozabno in nekaterim so se utrnile solzice. »Rana ura, Slovincem raj,« bi lahko malo popravil naše reklo! Ampak samo pet minut kasneje vrsta trikrat naokoli in novi menihi, ki delajo red!

Po mali kontemplaciji še sv. maša v katoliški kapeli! Nič posebnega, ampak misel, kje smo, je prevečala vse. Verjetno bo to za marsikoga izmed nas malo starejših izkušnja, ki nam ne bo več dana! Po maši pa še pot na Kalvarijo! Kalvarija je hrib, ki je bil v Kristusovih časih zunaj mesta, sedaj pa je znotraj cerkve Božjega groba! Mnogim to dejstvo podre vse predstave, ampak ko hodiš dva dni gor in dol po Jeruzalemu, ki je en velik grič, ti postane počasi vse jasno.

Jeruzalem je sveto mesto treh velikih verstev, kristjanov, judov in muslimanov. Ker vsi molimo k istemu Bogu, je potrebno pogledati še naokoli. Muslimanski prerok

Mohamed je v času svojega izgnanstva iz Meke tukaj molil, ko mu je Bog ukazal, naj se vrne nazaj v Meko. To je tako tretji najpomembnejši sveti kraj muslimanov. Pod mošejo Al-aksa, ki je zgrajena na temeljih drugega templja, je najsvetejši judovski kraj – zahodni zid oziroma Zid žalovanja! Judje, predvsem ortodoksni, tukaj preživijo dneve in dneve ob recitiranju verzov iz talmuda. Tu se zaključi spreved ob prazniku Bar-Mitzvah (postati odrasel), ki je najpomembnejši dan v življenju vsakega judovskega (moškega!) posameznika. Vsi judovski in večina muslimanskih krajev je strogo ločenih na moški in ženski del. Na ženskem delu se ne dogaja nič posebnega, večina žensk spleza na ograjo in opazuje dogajanje na moškem delu. Za nas kristjane je to čuden kraj, ampak potrebno je doživeti to zanesenost ob sledenju Postave.

Bodi dovolj za prvi del potopisa! Dve uri počitka nekje za obzidjem – potem pa Bethesda, križev pot in seveda v naslednjih dneh veliki teden, Rojstvo in tudi srečen povratek domov. To pa, če bo br. uredniku po volji, naslednjič!

Andrej Orel in Mija Renko

Rim, večno mesto in šarm

Dolga leta sem negovala željo da obiščem Rim, mesto, kamor vodo vse poti – a moja je vijugala daleč od njega.

Pred tremi leti sem bila s p. Petrom Lavrihom v Sveti deželi, kjer sem vsrkavala lepote tega svetega kraja, Izrael – kraj rojstva, življenja, delovanja, oznanjanja, trpljenja, smrti in vstajenja našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ob čudovitem vodenju in nazorni razlagi, ki je mehko prehajala iz Stare v Novo zavezo in obratno, ko so se nove stvari potrjevale s starimi prerokbami.

Izkušnje tega romanja so me tako fascinirale, da sem si želela istega vodstva tudi za ogled Rima.

Kdor čaka, dočaka, pravijo. Res sva z možem Valdomirjem dočkala program romarskih poti Prijateljev Svete dežele, ki je med drugim ponudil tudi petdnevno romanje v Rim. Prijavila sva se in v soboto, 4. januarja 2014, sva v skupini devetnajstih romarjev, ki jo je vodil p. Peter, šla v Rim!

Potovanje ni bilo naporno, saj smo se do Mester peljali z udobnim avtobusom, od Mester do Rima pa s hitrim vlakom, ki je potreboval le tri ure in pol do izkrcanja.

Da nismo bili utrujeni dokazuje tudi to, da smo se takoj po nastanitvi v Sloveniku, kjer nas je sprejel nad vse prijazen in ustrezljiv gostitelj, odpravili

z mestnim avtobusom in metrojem v Vatikan. Ogledali smo si Trg sv. Petra in znamenitosti v njegovi bližini.

Vsako jutro smo imeli v kapeli Slovenika sv. mašo, nato pa obilen zajtrk. Sledili so sistematični ogledi mesta.

V nedeljo smo na Trgu sv. Petra prisostvovali papeževemu Angelusu. Bližina papeža Frančiška in njegov blagoslov sta nam napolnila dušo z občutkom sreče in milosti. Isti dan zvečer smo v baziliki Marije Snežne ali, kot v Rimu pravijo, Maria Maggiore prisostvovali slavnim večernicam, ki jih je vodil mons. Santos Abril Y Castello, apostolski nuncij v Sloveniji od 2003 do 2010. Obred je spremljalo je čudovito petje, ki nam je donelo v prsih in nas popolnoma prevzelo. Po obredu se je monsinjor sestal z našima romarjema Tatjano Lesjak Klun in njenim soprogom Borisom ter p. Petrom. Potrudil se je spregovoriti tudi nekaj besed v slovenščini. Res lepo doživetje.

V ponedeljek, na dan sv. treh kraljev oz. Befane, smo bili pri sv. maši v baziliki sv. Petra, kjer je maševal papež Frančišek. Imeli smo izredno srečo, da smo po čudežnem ključu dobili karte za vstop.

Prišli smo dovolj zgodaj, da smo našli tudi prostor v ospredju cerkvene ladje z lepim pogledom na oltar. Doživetje, ki ga ne bomo nikoli pozabili. Maša je bila v latinščini in za sodelovanje smo vsi prisotni prejeli tudi knjižico s celotnim obrednim besedilom.

Po sv. maši smo se udeležili še Angelusa na trgu, kjer smo prejeli še enkrat papežev blagoslov. Po kosilu v bližnji restavraciji smo spet krenili v raziskovanje čudovitega mesta, bazilik, cerkva in številnih zgodovinskih spomenikov.

Naslednji dan je p. Peter dobil pomoč pri vodenju, mladega p. Igorja, dominikanca, študenta zgodovine z zelo natančnim poznavanjem Rima kot kulturnega in znanstvenega spomenika. S p. Petrom sta nas vodila po najznamenitejših krajih mesta. Ogledali smo si ostanke starega rimskega vodovoda, kolosej, Fontano di Trevi, Španske stopnice, baziliko sv. Pavla, sv. Klemenca, Lateran ... P. Igor nas je peljal tudi v študentski center, kjer tudi biva. Tam smo se odpočili in okrepčali po zelo zmernih cenah.

Po napornem dnevu smo po večerji v Sloveniku, kjer so nam postregle zelo prijazne slovenske sestre, še dolgo kramljali in podoživljali razgiban terek.

Zadnji dan pa smo si s prijazno in vsestransko razgledano slovensko vodnico Veroniko ogledali Vatikanski muzej. Enkratno! V vsem blišču najznamenitejših slikarskih in kiparskih umetniških stvaritev me je na poseben način očarala skromna »katrca« papeža Frančiška, ki stoji v dvorani, kjer so razstavljene razkošne kočije, s katerimi so se prevažali papeži, njihova nosila in avtomobili – tudi

tisti, s katerim se je peljal papež Janez Pavel II., ko je bil ranjen.

Obogateni z vrsto vtisov, duhovno nahranjeni in srečni smo pozno popoldne zapustili Rim in njegove večne lepote. Pred oči nam je stopal papež Frančišek, ki je v nas pustil poseben pečat in novo upanje v boljši jutri.

V poznih večernih urah smo se vrnili domov, kamor smo prinesli košček Rima, ki smo ga v besedi podelili s svojimi domačimi in prijatelji.

Združitev Svete dežele in Rima je enovita in nujna za povezovanje in poznavanje Svetega pisma in življenja pred Kristusom, v njegovi dobi in po njem – pravi p. Peter. Povsem se strinjam z njim.

Zapisala Nada Kerševan

Pri misijonarjih na Slonokoščeni obali

Majhna skupina desetih romarjev s patroma Petrom Lavrihom in Pepijem Lebrehtom, ki je bil 14 let misijonar v Beninu, smo se поблиže spoznali že na Dunaju, ko smo na ambasadi Slonokoščene obale osem ur čakali na vstopno vizo.

In potem je šlo zares!

Na pot smo se odpravili v nedeljo zgodaj zjutraj, polni pričakovanj in želja po odkrivanju nečesa novega in neznanega. V Novi Gorici so se nam pridružili še manjkajoči romarji in seveda naš duhovni vodja pater Pepi, ki nam je pri zgodnji maši v kapeli podelil blagoslov za srečno pot. Odpotovali smo na letališče v Benetke, od tod poleteli v Pariz, tam pa smo se vkrcali v letalo, ki je po šestih urah vožnje pristalo v Abidjanu.

In že tu nas je poleg vročine pričakal tudi misijonar g. Pavel Bajec, ki je prav zaradi nas pripotoval iz San Pedra v Abidjan. Tako se je začelo spoznavanje

novega sveta in načina življenja tamkajšnjih prebivalcev, vedno bolj pa smo slutili razsežnost dela, ki ga opravljajo misijonarji. Velike razdalje, ki jih morajo prepotovati za svoje delovanje, so povezane s cestami, ki so bolj podobne kolovozom, polne so jarkov in lukenj, v deževni dobi pa se spremenijo v blatne potoke in jezera. Vsak dar na Krištofovo nedeljo za nabavo vozil za misijone dobi tu poseben in konkreten smisel in je nujno potreben za avtomobile, ki se zmorejo izvleči iz blata in premagovati take razdalje po tako slabih cestah. In spet nova vzpodbuda za darovanje in pomoč misijonarjem pri njihovem delu.

V San Pedru nas je g. Pavel Bajec, ki je misijonar že 37 let, prijazno sprejel v svoj center. Spali smo v naselju misijonske postaje, kjer se šolajo in dodatno izobražujejo mladi domačini za katehete. Nekateri so že bili krščeni, nekaj pa se jih je šele pripravljalo na krst. Prišli so iz različnih plemen, z različnim predznanjem o veri, o življenju. Prvo mašo smo imeli skupaj z 80 udeleženci tečaja, ki so nas prijazno sprejeli, in spoznali smo

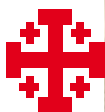
tudi njihov način doživljanja sv. maše. Tečajniki so imeli zelo celosten program izobraževanja, prilagojen njihovem praktičnemu življenju, obogaten s predavanji in poučnimi filmi. Gospod Pavel je na področju, kjer deluje, postavil že veliko cerkva, trenutno pa zida novo, večjo v bližini misijonske postaje. Cerkev, ki jih je pozidal g. Pavel, so vedno v okolju, kjer jih ljudje, ki tam živijo, res potrebujejo: lep primer je cerkev v »ganski vasi«. Tu živijo v lesenih ali blatnih kolibah priseljenci iz Gane, ki so pretežno ribiči na Atlantiku. Revščina diha iz vsake kolibe, življenje poteka na ulicah, polnih dima in smradu po oglju in posušenih ribah. In g. Pavel ima posluš tudi za te ljudi, ki ga cenijo, saj jih pri maši vedno veliko sodeluje.

Prav tako je g. Pavel tesno povezan tudi z verniki svoje župnije, kjer uživa veliko spoštovanje, ki smo ga bili deležni tudi mi, saj so nas župljani vabili k sebi na dom na obisk. Vse njegovo misijonsko delo je usmerjeno v dobro domačinov, ki svoje znanje in način življenja nato razdajajo v svoji okolici. Sadovi njegovega dela se kažejo tudi v njegovi misli: mogoče njihova vera ni taka kot naša, vendar je sedaj mnogo manj napetosti med plemeni in se lažje dogovarjajo!

Obiskali smo tudi Gabadji, področje delovanja misijonarja g. Ivana Bajca in njegovega rodnega brata g. Pavla. Tudi on je postavil veliko cerkva na vsakem področju, kjer je deloval, organizira šole za otroke in odrasle. V misijonih deluje že 38 let in, kot sam skromno pravi, že ne šteje več, koliko cerkva in izobraževalnih ustanov je že postavil. Prisostvovali smo maši v vasi Gniti Ecole, kjer so mašo s svojim petjem in plesom popestrili domačini. Prijaznost domačinov je neverjetna: gostom so postregli s svojimi značilnimi jedili, razkazali so nam svojo vas vse od šole do vsake hiše in vse do hlevov za pujske.

V nedeljo je g. Ivan Bajec maševal v mestu Gabadji in pri maši se je zbralo po naši oceni preko 900 ljudi: prisostvovali so mladi, stari, otroci in še majhni otroci na materinih hrbtih. Plesa, petja in tudi spokorne tišine ni manjkalo, rajanje in petje pa se je nadaljevalo še dolgo po maši.

Naslednji teden smo v Frescu in nato še v Gbagbamu obiskali še eno misijonarko: gospo Anico Starman, zdravnico in ustanoviteljico bolnišnic na širokem misijonskem področju, ki je prišla v Slonokoščeno obalo pred več kot 30 leti. Deluje v skupnosti sester frančiškan, ki imajo v državi tri skupnosti, v Frescu,

Abidjanu in v Gbagbamu. Gospa Anica Starman je v Frescu postavila bolnišnico in nato delala v njej preko dvajset let. Bolnišnica ima porodnišnico in druge oddelke, laboratorij, lekarno in potrebno infrastrukturo. Iz Fresca do vasi Gbagbam je sicer le 40 km, vendar kolovozu podobna pot je tako slaba, da je prevozna le s težjimi terenskimi vozili. Gospa Anica nas je sama peljala s svojim avtom in s ponosom in hvaležnostjo povedala, da ga je prejela v organizaciji MIVA programa. Med potjo nam je pripovedovala o svojem delu in spet smo se romarji sami sebi zdeli tako majhni v svojem udobju. Iz njenih besed pa so načrti za nove naloge kar vreli in našli smo se njenega optimizma. Veliko je naredila: poleg bolnišnice v Frescu vodi

tudi ambulanto v Gbagbamu, materam svetuje, kako izboljšati prehrano in nego otrok, otroke cepi, bolnim pa nudi zdravstveno oskrbo. Za vzdrževanje programa imajo sestre (v Gbagbamu so tri) plantažo, kjer rastejo kakavovci, kavovci, ananas, kokosove palme in še veliko rastlin z okusnimi sadeži, ki smo jih okusili prvič v življenju. Res nepozaben je bil sprehod po plantaži in srečanje z gansko družino, ki živi na plantaži v skromnih razmerah, vendar z velikim veseljem do dela.

Prehitro sta minila dneva, ki smo jih preživeli skupaj in po jutranji maši v Gbagbamu smo se odpravili nazaj v San Pedro.

Obiskali smo še glavno mesto Yamoussoukro, popolnoma novo prestolnico, ki pa še ni polno zaživela, saj je večina glavnih uradov in tudi vladnih uslužbencev v Abidjanu. Cesta je bila spet polna lukenj in jam, ustavljale pa so nas tudi vojaške cestne milice, ki zahtevajo »cestnino« za vožnjo skozi vsak večji kraj. To so odpuščeni vojaki po vojaškem udaru, ki služijo denar tako, da pred avto porinejo voziček polnim dolgih kovinskih bodic. Kot vedno, se je tudi tukaj izkazal pater Pepi, ki jih je pozdravil »Bon jour, mon frère«, jim povedal, da smo iz misijona, in jih blagoslovil. Takoj so umaknili voziček in nas prijazno in brez odkupnine spustili naprej.

Na poti do Yamoussoukra smo se ustavili v

mestu Megau, kjer je cerkev postavil g. Ivan Bajec, blagoslovil pa jo je škof Metod Pirih. Po njem se imenuje tudi šola, ki je takoj poleg cerkve. Spet vidna znamenja delovanja naših misijonarjev.

Med potjo smo se ustavili še v božjepotnem središču Issia, ki je urejen kot velik park s svetimi stopnicami in lepo cerkvijo nad vrelecem zdravilne vode, ki ga je ob svojem obisku napovedal pater Tardif.

Pozno popoldne smo prispeli v Yamoussoukro in se nastanili pri sestrah.

Naslednji dan smo obhajali sv. mašo v največji cerkvi na svetu, v Baziliki Matere Božje Kraljice miru, ki je v več podrobnostih »kopija« bazilike sv. Petra v Vatikanu. Grajena je bila med letoma 1985 in 1989 na plantaži kokosovih palm, ki jo je daroval v ta namen prejšnji predsednik Slonokoščene obale Félix Houphouët-Boigny. Leži v parku, velikem 30 ha, dolga je 190 m, široka 155 m, visoka pa 158 m. Arhitekt Pierre Fakhoury je z veli-

kim občutkom zasnoval okroglo cerkev z dvanajstimi vrati, izdelanimi v celoti iz raznobarnih vitrajev. Na sredini je visoka kupola, prav tako steklena, na vrhu pa je sv. Duh, upodobljen kot bel golob. Cerkev lahko sprejme več tisoč vernikov, za vernike, ki ne bi mogli v cerkev, pa je zunaj ozvočeno polkrožno dvorišče s križevim potom. Veličastno in mogočno arhitekturo smo lahko opazovali tudi iz galerije pod kupolo, kjer so vitraji 12 apostolov ter izhod na zunanjo teraso. Šele tu lahko dojamemo obsežnost celotne bazilike in parkovnih površin. Če smo tu občudovali velikost, nam je bila podarjena še iskrena gostoljubnost Pepijevega sobrata, ki je župnik v manjši župniji v Yamoussoukro. Spet smo lahko obiskali skromnejšo cerkev, vendar polno otroškega živčava, ko so se pripravljali na romanje k Baziliki.

In zavedeli smo se, da je to zadnja postaja na našem potovanju in da je potrebno začeti misliti tudi na odhod.

Ker nas je čakala zelo dolga pot, smo še v temnem jutru krenili na pot in spotoma občudovali bujenje jutra in sončni vzhod. Vrvež v vaseh in mestih je bil primeren času: trume šolarjev v različnih uniformah so hitele v šolo, drugi ljudje pa na polje ali na delo, vsak s svojim orodjem, večinoma s posebno univerzalno mačeto coup-coup. Popoldne smo prispeli v San Pedro, vrnili misijonarjema g. Pavlu in g. Ivanu avtomobila in se poslovili. Pozno v noč smo prispeli v Abidjan in spet prenočili v Katoliškem centru. Samo še en dan smo imeli pred seboj, zato smo si ogledali Marijino cerkev v Abidjanu in stolnico sv. Pavla. Spet bogati vitraji in velike razsežnosti. V parku Marijine cerkve smo videli posamezne skupine ljudi, ki so svoje prošnje prelivali v molitev rožnega venca in počasi prihajali k kipu Marije.

Zvečer smo odšli na letališče in nato noč preživeli v letalu, v Pariz pa prispeli zjutraj, ko je bil že beli dan. Pot smo nadaljevali do Benetk in dalje do Kapela nad Gorico, kje smo se zahvalili za vse doživeto in spoznano ter za srečno vrnitev. Patru Pepiju smo se posebej zahvalili za duhovno vodstvo in požrtvovalno pomoč na potovanju.

Za nami so bili nepozabni dnevi in močni vtisi, kaj vse zmorejo trije slovenski misijonarji. Pater Pepi, ki nas je skrbno vodil mimo milic in povsod prevajal, da smo se lažje znašli, nam je napisal: Začni delati, kar je nujno; zatem delaj, kar je možno; in nenadoma delaš nemogoče! To vodilo opisuje delo naših misijonarjev, morda pa bi lahko prišlo prav tudi nam?!

Romarja Majda in Bojan

Darovi za Sveto deželo od 21. 12. 2013 do 7. 1. 2014

- 2 € Grum Martina
- 5 € Uršelj Štefan, Bender Avrelja, Roglič Marija, Uršč Bojana
- 7 € Pirtovšek Alenka
- 10 € Kovač Marijana, Sinkovič Andrejka, Brišnik Janez, Pavlič Josip, Kirn Ivan, Car Kristina, Možina Franc, Bizjak Stanko, Zakrajšek Jože, Premrl Irena, Golob Vera, Andrejka Sonja, Tasič Frančiška, Stanič Erika, Žižek Marija
- 14 € Čibej Rihard
- 15 € Golob Vera, Bole Lilijana, Frelj Peter in Marija, Ovčar Marija, Narobe Tončka
- 20 € Munda Alojzija, Rencelj Aleksandra, Župnija sv. Florjan, Župnija sv. Vid, Zupančič Joži, Jeretina Monika, Flandja Roberta, Gabrovšek Lara, Goličnik Alojz, Rupret Fani, Možina Jožica, Panger Nela, Žbogar Marjeta, Butala Janez, Kukar Rozalija, Stanovnik Marija, Milič Alojzija, Stražar Janez, Župnija Vojnik, Gantar Marija, Petrovič Štefanija, Pelko Anica
- 25 € Svete Andrej
- 30 € Kavčič Cecilija, Grad Marija in Franci, Meglič Tanasič Silvija, Verčon Ana, Martinčič Angela, Varl Marija Magdalena, Zupančič Janez, Lenassi Roman
- 35 € Dulc Jožef
- 40 € Mrzljak Vika, Prevodnik Leopold
- 50 € Mishel Laganova, Bizjak Cecilija, Beravs Nika, Hočevar Rozi, Trček Andrej, Globevnik Vlasta, Čopič Ivana
- 65 € Grčar Matjaž
- 100 € Oražem Ciril, Arih Lilijana
- 200 € Jakša Ana

Bog povrni!

Uredila Olga

Švica z vlakom

GoldenPass, Jungfrauoch, Bernina, stolnica v Milanu – ker prava lepota Švice je vidna le z vlaka ...

Datum: 26.–31. marca 2014

Pet dni, štiri noči v mladinskih in turističnih hotelih) – z vlakom po celotni poti.

PROGRAM:

- ☞ 26. 3.: nočni vlak v Zürich, ležalniki
- ☞ 27. 3.: jutranji prihod v Zürich ob 9.20, nadaljevanje vožnje s švicarskim vlakom ob 10.04 do Ženevskega jezera, Montreux ob 12.39 in popoldansko nadaljevanje po čudoviti progi »Zlatega vlaka«, Gstaad, Zweisimmen, Spiez do Interlakna, večerja, prenočevanje v mladinskem domu.
- ☞ 28. 3.: zjutraj možnost vzpona na JUNGFRAUJOCH, samo v primeru lepega vremena (vozna karta se plača posebej, cca 150€). Sicer pa v Sachseln, k očetu Švice bratu Klausu, sv. maša, nadaljevanje v Luzern, ogled (v primeru vzpona na Jungfrauoch ogled Luzerna odpade) in do Einsiedelna, romarskega središča

Švice, sv. maša, prenočevanje, večerja.
☞ 29. 3.: zjutraj sv. maša, nadaljevanje proti Churu ob 8.00, obisk stolnice in spomin na našega rojaka nadškofa Šuštarja, nadaljevanje po Retijski železnici do Pontresine, sprehod po idiličnem in mondenem St. Moritzu, večerja in prenočevanje v mladinskem domu.

☞ 30. 3.: zjutraj nadaljevanje vožnje po slikoviti Berninski progi do Tirana ob 10h, v romarski cerkvi sv. maša; nadaljevanje v Milano ob 13.10. Ogled stolnice namestitev, večerja, prenočevanje.
☞ 31. 3.: sv. maša, zjutraj odhod proti Benetkam ob 9.00, Gorica, Nova Gorica, Ljubljana 18.31, vlak.

CENA POTOVANJA: 495 EUR po osebi (za člane). Prenočevanje v mladinskem domu s sobami do 4 postelje, turistični hoteli, 4x polpenzion, 1x noč na vlaku. Vozovnica za vlak INTERAIL, zavarovanje Elvia. Ni vračunanano: hramba prtljage na postajah, prevozi po mestih, javni prevoz ali taksi.

PRIJAVE TAKOJ (vsaj do 15. 2. 2014, pozneje le, če bo še prostor), skupina do 30 oseb, OB PRIJAVI se plača 300 EUR, ostalo do 15. 3. 2014.

Romanje v Rim

za tiho nedeljo s hitrim vlakom – 4 dni
od 3. do 6. aprila 2014

Program:

- ☞ 1. dan (četrtek): zjutraj avtobusni prevoz do Venezia-Mestre in hitri vlak proti Rimu. Namestitev v Sloveniku.
- ☞ 2. dan (petek): sv. maša, obisk katakomb, obisk Vatikana, Trga Sv. Petra in znamenitosti v bližini, pozno kosilo.
- ☞ 3. dan (sobota): sv. maša, obiskovanje starega Rima, rimskih bazilik, pozno kosilo.
- ☞ 4. dan (nedelja): obisk Sv. Pavla zunaj obzidja, opoldanska molitev s sv. očetom, popoldne vlak proti Benetkam. Avtobusni prevoz v Ljubljano s prihodom v poznejših urah.

Prijave: čimprej zaradi zasedenosti vlakov v prazničnih dneh. Skupina do 30 oseb. Prijave najpozneje do 1. marca (pozneje le, če bodo mesta na vlaku).

CENA (članska): 395,00 EUR. Vključuje: avtobusni prevoz v Benetke-Mestre in nazaj, hitri vlak v Rim in nazaj, namestitev v Sloveniku (polpenzion). Ne vključuje: vozovnic za metro in vstopnin. Za premikanje v Rimu uporabljamo javni prevoz.

Romanje skozi nekdanjo habsburško monarhijo

Ogrska, Transilvanija, Bukovina, Ukrajina, Poljska.

Od 28. maja do 5. junija 2014, avtobus, 9 dni/8 noči

Namen romanja je odkriti bisere naše nekdanje skupne države Avstro-Ogrske in delež našega slovanskega sveta v njej: vzhodna Madžarska, Transilvanija, Bukovina, zahodna Ukrajina, Krakov – mesto svetnika Janeza Pavla II., njegovo novo svetišče v Krakovu in sklep v nekdanjem taborišču Auschwitz-Birkenau.

PROGRAM:

- ☞ **dan, sreda, 28. 5.: ob 6.00 ZJUTRAJ** izpred cerkve na Viču odhod proti Madžarski vse do božjepotnega svetišča MARIPOCS s čudodelno ikono. Svetišče vodijo grkokatoličani. Sv. maša, namestitev, večerja.
- ☞ **dan, 29. 5., VNEBOHOD:** jutranja sv. maša in odhod proti Transilvaniji v Romuniji, (Dorolt), mimo Satu Mare do Săpăntârmă, do »veselega pokopališča«. Ljudski umetnik Stoian Ioan Patras je tu poslikal okrog 300 nagrobnih križev v naivnem slogu. Ljudska vernost pokrajine Maramureš in običaji. Maramureš kot stara romunska pokrajina je »raj lesarstva« Vožnja po dolini Viseu do Viseu de Sus, namestitev, večerja.
- ☞ **dan, 30. 5.: Viseu de Sus-Bogdan Voda-Barsana-Sarbi-Desesti.** Ob obrežju rek Izza in Mara se zdi, kakor da je čas zaspal in pozabil teči. Civilizacija lesa je v stoletjih dala močan pečat pokrajini: »Les je življenje, življenje je les«! Cerkev

in portali hiš so cvet ljudskega ustvarjanja v lesu. Ogled dveh tipičnih cerkva Borsana in Bogdan Voda. Naslednji postanek bo v vasi Sarbi, še vse po starem. 7 let so obnavljali stare žage, parno vleko za les po železnici. Naprej v Desesti, ogled cerkvene poslikave, sv. maša in nazaj v Viseu de Sus, večerja.

- ☞ **dan, 31. 5.: v Ukrajino: Mukačevo in Užgorod.** Po zajtrku vožnje preko Halmeu v Ukrajino v Mukačevo. Ogled mesta: Nikolajev samostan, »bele palače« grofov Schoenborn, obisk gradu »Palanok«, veličastne zgradbe 14.-17. stoletja, biser evropske grajske gradnje, vzpetina je vulkanskega izvora, imenovana »Zamkovaja Gora«, sv. maša, prihod v Užgorod, namestitev, večerja.

- ☞ **dan, 1. 6.: Užgorod – Ternopil.** Ogled mesta Užgorod: grad iz 13. stoletja, najstarejša zgradba v Zakarpatih, Chrestowozdwizhynska cerkev (17. stol.), Nikolajevska (13.stol.), ogled muzeja na prostem, sv. maša, vožnja do Ternopila, namestitev, večerja.

- ☞ **dan, 2. 6.: Ternopil-Zarvanica-Lviv.** Sv. maša, odhod v Zarvanico, najbolj znano romarsko središče grkokatolikov. Čudotvorna ikona Bogorodice, zdravilni studenec, kjer se je Marija prikazala menihu, in rešitev pred mongolsko-tatarskim zavojevanjem. Nadaljevanje vožnje v Lviv, ogled mesta in cerkva, opere itd. Namestitev in večerja.

- ☞ **dan, 3. 6.: Lviv – Krakov.** Vstop na Poljsko, vožnja do Krakova, obisk Cerkev božjega usmiljenja in nove cerkve sv. Janeza Pavla II. Namestitev, večerja.

- ☞ **dan, 4. 6.: Auschwitz - Birkenau.** Romanje na kraj mučencev in mučenk, sv. maša, obisk muzeja, povratek nazaj v Krakov, večerni sprehod po mestu, večerja, nočitev.

- ☞ **dan, 5. 6.: zgodnji odhod proti domu** skozi Češko mimo Dunaja; sklepna sv. maša v Mariboru v Baziliki Matere Milosti.

CENA ROMANJA: pri udeležbi nad 40 romarjev: 695,00 EUR (članska), če je manj pa 745,00 EUR (članska). Vključuje: celotno avtobusno vožnjo, namestitev v hotelih s polpenzion (zajtrk in večerja), vstopnine, ki so navedene v programu, nezgodno zavarovanje ELVIA. Enoposteljna soba 180,00 EUR, napitnine 20,00 EUR.

PRIJAVA JE SPREJETA, ko je poravnani prvi del: 300,00 EUR, ostalo do 15. maja 2014. Prijave sprejemamo takoj oz. do zasedbe mest v avtobusu.

Vodstvo romanja:

prof. dr. Anton Štrukelj in p. Peter

DRUŠTVO PRIJATELJEV SVETE DEŽELE
V SLOVENIJI

TRŽAŠKA 85, SLO - 1000 LJUBLJANA,
REPUBLIKA SLOVENIJA

TEL.: +386 (0)1.24.44.250,

FAX: +386 (0)1.24.44.251;

GSM: 041.669.134

HTTP://WWW.SVETA-DEZELA.SI

E-MAIL: KOMISARIAT@RKC.SI

TRR: 05100-8010149684

ID.DDV: SI67460607 (DAVČNI ZAVEZANEC)

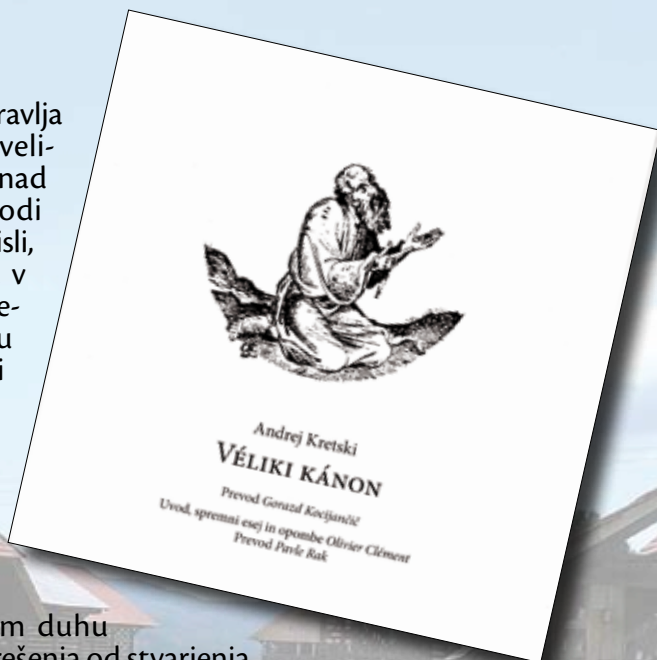
Andrej Kretski VELIKI KANON

Pravoslavna Cerkev pripravlja svoje vernike na prihod velike noči – tega praznika nad prazniki – tako, da jih vodi skozi daljši čas zbranosti misli, spreobračanja srca, posta v najbolj dobesednem pomenu besede. In v tem času jim pri bogoslužju nudi branje Velikega kanona sv. Andreja Kretskega (živel je okrog leta 700). Ta menih semitskega rodu je bil izbran za škofa na Kreti in je v tej službi spodbujal vernike k molitvi in petju.

Veliki kanon v spokornem duhu preteče vso zgodovino odrešenja od stvarjenja in prvega padca do odrešenja in nam tako pomaga globlje doživeti sveti postni čas in vstopiti v velikonočno skrivnost.

Pesmi je prevedel Gorazd Kocijančič, uvodno študijo Olivierja Clementa pa Pavle Rak.

Knjiga je izšla pri založbi KUD Logos, kjer jo lahko tudi naročite.

format 20 x 20 cm | obseg 312 strani | cena 28 €

NAPOVEDUJEMO

Tomaž Čelanski
ŽIVLJENJE SVETEGA FRANČIŠKA

S. Majstorović OFM
BOŽJI SLUŽABNIK P. VENDELIN VOŠNJAK

Predstavljeno lahko naročite na naslovu:

KUD Logos

Langusova ulica 29, 1000 Ljubljana

e-mail: kud.logos@gmail.com

<http://kud-logos.si/knjigarna/?p=632>